Érvényességi rendelkezések

A Bándi óvodai pedagógiai program érvényességi ideje: 6 év
A módosítás módja: A nevelőtestület bármely tagjának indítványára a felülvizsgálat során felmerült indokok alapján.

Elfogadta a nevelőtestület nevében:

Gombás Alexandra

Egyetértését nyilvánította a Fenntartó:

Steigervald Zsolt

Véleményezte SZMK szülő:

Szülői Munkaközösség nevében

Másolatot kapott:
1. Óvoda
2. Fenntartó

A BÁNDI KEREKERDŐ ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készült: 2024

Készítette: Pappné Gaschler Györgyi és Gombás Alexandra

Módosítva 2026.09.01.

Tartalom

1. Az óvodai nevelés célja, feladata, rendszere és elvei 4
   1.1. Óvodánk 4
   1.2. Az intézmény adatai 5
   1.3. Pedagógiai hitvallás, óvodánk sajátos arculata 5
   1.4. Jövőképünk 7
2. Gyermekkép 9
3. Óvodakép 9
   3.1. Általános nevelési elveink 10
   3.2. Helyi adottságokból adódó nevelési elveink 11
4. Az óvodai élet szervezésének feladata 11
   4.1. Személyi feltételek 11
   4.2. Az óvodai élet megszervezése 12
   4.3. Az óvoda kapcsolatrendszere 16
5. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődésének elősegítése 18
   5.1. Inkluzív nevelés, integrált nevelés: 18
   5.2. Az óvodapedagógusok munkájának irányelvei, feladatai 19
   5.3. Tehetséggondozás 19
   5.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek 21
   5. 5. Gyermekvédelmi feladatok 22
6. Az óvodai nevelés feladatai 23
   6.1. Egészségfejlesztés feladatai-egészségfejlesztési terv 23
   6.2. Étkezés 25
   6.3. Testápolás, betegségek megelőzésére nevelés, öltözködés, pihenés 26
   6.4. Testedzés, testmozgás szokásainak kialakítása 28
   6.5. Környezetvédelem, környezettudatos magatartás kialakítása 29
   6.6. A bántalmazás, erőszak megelőzése 30
   6.7. Balesetmegelőzés 30
   6.8. Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés 32
   6.9. Beszoktatás, befogadás 33
   6.10. Óvodai ünnepeink 36
   6.11. Esztétikai nevelés, ízlésformálás-művészeti nevelés 38
   6.12. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása 38
7. Az óvodai élet tevékenységi formái és azóvodapedagógus feladatai 41

7.1. Játék 41
7.2. A külső világ tevékeny megismerése 46
7.2.1. Matematikai tapasztalatok szerzése 46
7.2.2. A külső világ tevékeny megismerése- Természeti-társadalmi környezet 50
7.3. Verselés, mesélés 54
7.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc 56
7.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka 62
7.6. Mozgás 65
7.7. Munka jellegű tevékenységek 68
7.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás 70

1. Az óvodai nevelés célja, feladata, rendszere és elvei

1.1. Óvodánk

Valljuk, hogy pedagógiai felelősségünk, hogy a hozzánk járó gyermekek érzelem gazdagságát, aktivitását, természetes kíváncsiságát a világ jelenségei iránt felkeltsük és megőrizzük. Tesszük ezt a tevékenykedtető módszerek, pedagógiai elvek felhasználásával, melyek során a gyermek környezetének, belső világának aktív alakítójává válik. Intézményük a Bándi Német Nemzetiségi Napköziotthonos Óvoda 1 óvodai csoporttal működik. Felkészültségünk és pedagógiai szemléletünk a sajátos nevelési igénnyel élő gyermekek integrált nevelését is lehetővé teszi intézményünkben. A közösség szempontjából az előítélet mentességre, a természetes elfogadó beállítódás kialakítására törekszünk. Az intézményben a német nemzetiségű nevelés képzett pedagógus hiány következtében átmenetileg szünetel. Csoportunkba járó gyermekeket két óvodapedagógus, egy gyógypedagógiai asszisztens és egy dajka felelősségteljes, lelkiismeretes szakmai munkája kíséri. A tiszta beszéd kialakítását, a megkésett beszédfejlődés gondozását a beszédészlelési és megértési problémák kezelését logopédus, az egyenetlen fejlődésmenetből adódó lemaradó képességek fejlesztését szükség szerint fejlesztőpedagógus végzi. Egész éves munkánkat az évszakok változásának ritmusára fűzzük fel, a hétköznapokat a jeles napok megünneplése teszi emlékezetessé. Páratlanul szép természeti környezetünk a Bakony adta lehetőségeink, a gyermeki figyelmet a

természet értékeinek megóvására az egészséges életmód kialakítására irányítják. Szellemi táplálékként sok mesével, verssel, mondókával, ének-zenével tesszük változatossá a mindennapokat. A tervezett kölcsönözhető mesegyűjtemény működtetésével számos gyermek viszi magával a meséket otthonába, hogy a varázslatot szülei körében is megélje. A szülő aktív jelenléte fontos a gyermekek számára a kézműves délutánokon, ünnepségeken és egyéb rendezvényeken. A család és az intézmény együttműködése a közösen megélt élményeken keresztül válik egyre erősebbé.

1.2. Az intézmény adatai

1. a költségvetési szerv neve: Bánd Község Önkormányzata Német Nemzetiségi Napköziotthonos Óvodája
2. OM azonosító: 036951
3. Székhelye: 8443 Bánd Petőfi utca 60.
4. Elérhetőség: 06/88-272215
5. e-mail: ovodaband gmail.com
6. köznevelési intézmény fenntartója: Márkói Közös Önkormányzati Hivatal
7. a fenntartó székhelye: Márkó, Padányi Bíró Márton tér 5.
8. alaptevékenysége: óvodai nevelés
9. szakágazati szám: 851020
10. igazgató: Pappné Gaschler Györgyi

1.3. Pedagógiai hitvallás, óvodánk sajátos arculata

„A gyermek olyan, mint a tükör. A szeretet nem kezdeményezi, de visszatükrözi. Ha szeretetet kap, viszonozza azt, de ha nem kap szeretetet, nincs mit visszatükröznie.”(Ross Campbell)

Nevelőmunkánk alapja a ránk bízott gyermekek szeretete, tisztelete, az irántuk érzett felelősség, a beléjük vetett bizalom, a róluk való gondoskodás. Óvodánkban minden kisgyermek szeretetben, nyugodt, derűs légkörben nevelkedhet. Játékos keretek közt

segítjük képességeik kibontakoztatását. Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik gazdag érzelemvilággal rendelkeznek, képesek önmaguk értékelésére, felismerik értékeiket, de érzékelik hibájukat is, nyitottak, érdeklődők a világ dolgai iránt, másokkal elfogadók, együttműködők. Nevelőmunkánk során a gyermekek egyéni fejlettségi szintjét vesszük figyelembe, differenciált bánásmóddal, egyéni foglalkoztatással, változatos módszerekkel, a fejlődéshez szükséges feltételek biztosításával érjük el, hogy képességeik kibontakozhassanak. Nézetünk szerint a gyermekek nevelése a szülők joga és kötelessége, óvodánk ebben kiegészítő és segítő szerepet vállal.

A szülőkkel partneri viszonyt szeretnénk kialakítani, mely hozzásegíti az érintett feleket, hogy a gyermek számára legoptimálisabb fejlődési utat tudjuk bejárni. Ennek érdekében a közös programokon, a napi beszélgetések során nyitott, bizalomra épülő kapcsolatot alakítunk ki. Szeretnénk elérni, hogy megismerjék, elfogadják nevelési elveinket, és együtt, azonos nézeteket vallva támogassuk a gyermeket, mialatt kiscsoportos óvodásból iskolaérett gyermekké cseperedik. Nevelői közösségünk jól felkészült, szakmailag igényes, megújulásra képes, empatikus, segítőkész pedagógusokból áll. Törekszünk a magas színvonalú szervezeti kultúra kialakítására, az egymás közötti kiegyensúlyozott kapcsolatra, mely példaértékű a gyermekek számára is.

Veszprém vármegyében a megyeszékhely vonzáskörzetétől 10km-re található, a Bakony ölelésében az óvodánk. Bánd 500 fős kistelepülés, a német származású őslakosok mellett egyre több a beköltözött család. Így igény van az óvodai nevelésre, ehhez igazítottuk a programunkat.

A programunk sajátossága, hogy a külső világ tevékeny megismeréséhez és a néphagyományokhoz alakítjuk a tevékenységi formák tartalmát. Valljuk, hogy a természet megismerését, a természet védelmére nevelést az óvodás korban alapozzuk mert, kihasználjuk a természeti értékekben bővelkedő környezetünket: Séd patak, Miklós Pál hegy, Esseghvár, tiszafás. Az élő természet minél alaposabb megismerésére, környezettudatos magatartás kialakítására, a tapasztalatok feladatrendszerbe történő beépítésére törekszünk a közelii erdei és mezei séták alkalmával.

Az óvodában a gyermekek mozgásigényének kielégítésére, a mozgáskultúra fejlesztésére a fizikai erőnlét fokozására törekszünk. Pedagógiánkban a környezettudatos életmód részeként megjelenik az egyén, a gyermek egészségére irányuló figyelem, melyért

ebben az életkorban is a mozgás és táplálkozás egyensúlyának megteremtésével tehetünk a legtöbbet.

Intézményünkben a mozgásos játékok mellett az ovi-foci pálya adta lehetőségekkel támogatjuk a gyermekek mindennapi testmozgását. A testi egészség megteremtése mellett a harmonikus lelki egészség kialakítására is hangsúlyt fordítunk. Elfogadó pedagógiai attitűdünk a gyermekek életkori igényét figyelembe vevő, játékba ágyazott, tapasztalati tevékenységeken alapuló ismeretszerzésének eredménye a kiegyensúlyozott gyermeki személyiség.

A természeti és társadalmi környezet megismeréséhez, sokszínű tevékenységekkel és élményekkel gazdagítjuk a falun belül gyermekeink természetbarát szemléletét. Célunk baromfiudvar, lovastanya, tehenészet, méhes látogatása és a kisipari vállalkozókkal is aktív kapcsolat ápolása. A falun átfolyó Aranyos és Séd patak lehetőséget kínál a vízi élővilág tanulmányozására. Kiskertünkben gyógy- és fűszernövények mellett kisebb mennyiségű zöldséget is termelhetünk, melynek megfigyelését, gondozását a gyermekekkel együtt végezzük. Kertünkben komposztálót is tervezünk készíteni , ezáltal a szelektív hulladékgyűjtést is tudjuk gyakorolni.

Kultúra közvetítő tevékenységünk megvalósul az anyanyelv ápolásában és a gyermekirodalom gyöngyszemeink népszerűsítésében. A meseolvasás, az anyanyelv ismerete, a szókincs bővítése, a sokszínű nyelvi kifejezési megjelenésével a beszéd- és szövegértést támogatjuk.

Erősségeink:

- családias környezet és hangulat megteremtése
- környezettudatos magatartásra nevelés, természetvédelem
- egészséges életmód kialakítása
- kultúra széleskörű közvetítése
- inklúzív szemlélet erősítése

1.4. Jövőképünk

Óvodánk jövőképét az intézmény nevelőtestületében együttműködve közösen alakítjuk a magyar néphagyományokra alapozva. Ahhoz, hogy megfeleljünk a mai kor

elvárásainak, a folyamatban lévő és várható társadalmi változásoknak, a korszerűbb, biztonságosabb működéshez állandó fejlesztésekre van szükség. A kihívásoknak csakis együtt, erőforrásaink optimális mozgósításával tudunk megfelelni. Intézményünk gyermekközpontú, ahol a gyermekeket egyéni képességeik szerint neveljük és fejlesztjük.

2. Gyermekkép

Óvodánk programja az Alapprogramhoz igazodva a gyermeki személyiséget úgy definiálja, mint egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre. A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, a belső fejlődés-érés- sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. Óvodánk, mint nevelő intézmény, a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Nem csupán megengedjük, hogy a gyerek fejlődjön, hanem lehetővé tesszük, elősegítjük azt tudatosan tervezett, szervezett nevelési helyzetek megteremtésével. Óvodai nevelésünk a három-hét éves korú gyermekek szociális életképességét (életre nevelését) minden későbbi fejlődés alapjaként kezeli. Pedagógiai céljaink és feladataink középpontjába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítja. Intézményünkben szeretnénk nyílt, érdeklődő, szabályokhoz alkalmazkodó, kreatívan együttműködő gyerekeket nevelni, akik kedvesek és segítőkészek társaikkal. Célunk olyan gyermekek nevelése, akik rendelkeznek azokkal a készségekkel, képességekkel, ismeretekkel, melyekkel képessé válnak életkoruknak, testi, értelmi szintjüknek megfelelő önálló ismeretszerzésre. A gyermekek legyenek tevékeny részesei önmaguk és környezetük alakításának. Az óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést, nem engedünk teret az előítéletek kibontakoztatásának.

3. Óvodakép

Az óvodáskorú gyermek elsődleges nevelési színtere a család. A következő alapelveket tartjuk fontosnak:

- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,
- a nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását

- az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásokat a gyermek személyiségéhez igazítjuk.

A természeti szépségek, a környék nevezetességeinek megismerése, a természetvédelem, a kultúra, néphagyomány őrzés, a jeles napok beépítése az óvodai nevelés rendszerébe szintén fontos alapelv nevelésünk során. . Tervezésünk során is ezzel kapcsolatos témákra, tematikákra építünk. Földrajzi elhelyezkedésünkből következően az óvodai nevelés programjának elkészítésekor messzemenően figyelembe vettük a helyi adottságokat. A Bakony szívében helyezkedik el intézményünk, így a környezetvédelem, az erdők élővilágának, falu nevezetességeinek megismerése – Tiszafás, Essegvár, Aranyos, és Séd patak, Szent Anna templom, kézműves műhelyek, könyvtár stb.- kiemelt helyet kapnak a nevelés folyamatában.

Célunk továbbá a gondjainkra bízott 3-7 éves gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának, szocializációjának elősegítése, a hátrányok csökkentése az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem fegyelembevételével, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása integrált óvodai nevelés biztosításával, az egészséges gyermekekkel együtt.

3.1. Általános nevelési elveink

- A gyermek érdeke mindenek felett áll. A gyermeket megillető jogokat tiszteletben tartjuk.
- Nevelési alapelvünk a bizalomra és a toleranciára épül, a gyermekek önbizalmát és énképét, a pozitív tulajdonságai erősítésével, tudatosításával alakítjuk. Célunk: minden gyermekben megtalálni az értéket és arra alapozni a személyiségfejlesztést.
- Olyan szeretetteljes légkört alakítunk ki, amely a gyerekek érdekeit, egyéni igényeit tartja szem előtt, az egyenlő hozzáférés biztosításával.
- A rugalmassággal és folyamatossággal, a gyermekek életkori sajátosságaihoz illeszkedő napirenddel, a gyermekek igényeire, szükségleteire építve alakítjuk ki a meleg, biztonságos, jó közérzetet nyújtó légkört.
- Kölcsönös bizalmi kapcsolatot alakítunk ki a családdal, az együttnevelés érdekében.
- Az óvodás gyermek alapvető tanulási formája az utánzás, ezért óvodapedagógusaink modell értékűek.
- A másságot, egyéni különbségeket tiszteletben tartjuk, elfogadók, toleránsak vagyunk.

- A nevelés egésze során alkalmazzuk a differenciálás elvét: fegyelembe vesszük a gyermekek életkorát, az egyéni sajátosságokat, az egyéni fejlődés ütemét, a gyermekek eltérő képességeit.

3.2. Helyi adottságokból adódó nevelési elveink

Az óvodáskorú gyerek fő tevékenysége a játék, ezért nagy hangsúlyt helyezünk rá. A játék öröm a gyermek számára, általa szinte észrevétlenül tanul, tapasztal.

- A készség és képességfejlesztést játékba ágyazva, a gyermek öntevékeny részvételével, tevékenykedtetéssel, széles körű tapasztalatszerzéssel törekszünk véghezvinni.
- A környezeti nevelés, környezetvédelem, hagyományőrzés, nemzeti nevelés kiemelt szerepet játszanak az óvoda nevelőmunkájában, a gyermekek harmonikus személyiségfejlesztő tevékenységeiben.
- A kedvező környezet adta lehetőségek kihasználására törekszünk. A természet megismerése, szeretete, óvása beépül a mindennapjainkba.
- Az értelmi fejlesztés megvalósítása során az óvodában a gyermek érdeklődésére és kíváncsiságára alapozva olyan változatos tevékenységeket biztosítunk, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről. Az értelmi nevelés fontos feladata a gyermek spontán tapasztalatainak rendszerezése és ismereteinek bővítése.
- Az anyanyelv fejlesztése az óvodai nevelő tevékenység egészében kiemelt jelentőségű.

4. Az óvodai élet szervezésének feladata

4.1. Személyi feltételek

Intézményünk egycsoportos óvodaként működik, személyi feltételei megfelelnek a törvényi előírásoknak. Két szakképzett óvodapedagógus látja el az oktatási, nevelési feladatokat, munkánkat egy szakképzett gyógypedagógiai asszisztens és egy óvodai dajka segíti. Óvodánkba a szakszolgálat által biztosított logopédus dolgozik, mely során az integrált nevelésben részesülő gyermekek egyéni fejlesztését végzi, valamint beszédfejlődési elmaradást mutató gyermekeket tanít.

4.2. Az óvodai élet megszervezése

Fontos számunkra a teljes nevelési folyamatot tudatosan átgondoljuk még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán, gyermeki ötletekre, tapasztalatokra, a gyermekek más forrásból szerzett tudására.

A fejlesztés menetének tervezése

A tevékenykedtetés középpontjában a gyermek személyiségének fejlesztése áll. A gyermekek fejlődési üteméről feljegyzéseket készítünk. A konkrét megfigyelések alapot adnak az egyéni differenciált fejlesztés megtervezéséhez. Figyelembe vesszük a gyermekek aktuális fizikai, érzelmi állapotát, ehhez igazítjuk a tevékenységek, foglalkozások tempóját, módszereit. A gyermekek egyéni fejlettségi szintjét, életkori sajátosságait megfigyelő, tevékenykedtető, saját élményen alapuló tapasztalatszerzési lehetőséget biztosítunk. A fejlesztés módszere az egyénre szabott, differenciált fejlesztést jelenti a csoport keretein belül.

A nevelés időkerete

A hetirend és napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai légkört. A hetirend a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő, a gyermek életének észrevétlen szabályozója. A hetirend kialakításánál figyelembe vesszük helyi sajátosságunkat: tervezésünk gerincét a külső világ tevékeny megismerésére való nevelés adja, ehhez igazítjuk a többi tevékenységet. A mozgás, mese-vers minden nap jelen van a napirendben. A tervezett és spontán megvalósuló, akár párhuzamosan végzett tevékenységek a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodva váltakoznak. Beszoktatás idején fokozottan figyeljünk arra, hogy minél lazább, rugalmasabb, a gyermekekhez alkalmazkodóbb heti rendet állítsunk össze. Az óvodai élet szervezésénél arra kell figyelni, hogy jusson elegendő idő játékra, a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására vagy közös megvitatására. A rugalmasság, folyamatosság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a hetirend és a napirend a gyermekek életének észrevétlen szabályzója legyen.

Heti terv

Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek
Külső világ tevékeny megismerése, matematikai tapasztalatokkal	Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	Mesélés, verselés	Mozgás	Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

Napirend szeptember 1-től május 31-ig		
Tevékenység Kezdete	Vége	A tevékenység megnevezése
6:30	8:00	Gyermekek folyamatos érkezése, szabad játék
7:30	8:15	Mosakodás, folyamatos reggelizés
8:15	9:45	Szabad játék, kötetlen foglalkozás, egyéni képességfejlesztés
9:45	10:30	Rakodás, tervezett foglalkozás
10:30	11:00	Gyümölcsfogyasztás, tisztálkodás, öltözködés, naposi munka
11:00	11:45	Udvari játék, séta
11:45	12:00	Rakodás, vetkőzés, tisztálkodás
12:00	12:30	Ebéd, naposi feladatok
12:30	12:50	Tisztálkodás, fogmosás, készülődés a lefekvéshez
12:50	14:20	Délutáni pihenés mesével, altatódallal
14:20	15:00	Felkelés, öltözködés, tisztálkodás Uzsonna
15:00	16:30	Szabad játék, egyéni képességfejlesztés, mozgásos játékok a szabadban, rendrakás hazabocsátás

Június 1-től augusztus 31-ig		
6:30	11:45	Gyermekek fogadása, játék, egyéb szabadon választott tevékenység az időjárásnak megfelelően az udvaron vagy a teremben. Közben folyamatos reggeli.
11:45	12:00	Előkészületek az ebédhez. Tisztálkodás, terítés
12.00	12.30.	Ebéd
12:30	14:30	Tisztálkodás, mesehallgatás, pihenés
14:30	16:30	Ébredés, tisztálkodás, Uzsonna elsősorban szabadban. Szabad játék udvaron vagy csoportszobában, rendrakás és gyermekek hazabocsátása

A napirend rendszeresen ismétlődő tevékenységei a gyermekeknek biztonságot nyújtanak, szokássá válnak. Arra törekszünk, hogy a gyermekek játéktevékenysége kellő ideig tartson, nyugodt légkörben teljen. A közös együttlétek szerves részei napirendünknek, minden nap szánunk arra néhány percet, hogy a gyermekekkel közösen ünnepeljünk, beszélgessünk az aktualitásokról, az őket foglalkoztató témákról. Ezt „beszélgetőkörnek” hívjuk.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. A gondozás folyamatában is nevelünk, építjük kapcsolatainkat a gyermekekkel, egyúttal segítjük önállóságuk fejlődését, együttműködve a dajkával.

A gyermekek hit felé neveléséhez az óvoda helyet biztosít nyitvatartási időben, délután igényfelmérés szerint.

A foglalkozásokat képzett hitoktató vezeti a Veszprémi Érsekség szervezésében. A német hagyományokat megőrizve, hetente egyszer, a délután folyamán német nyelvű játékos foglalkozások vannak, ez választható jellegű, a foglalkozásokat a Német Önkormányzat finanszírozza.

4.3. Az óvoda kapcsolatrendszere

Az óvoda és a család

Az óvoda legfontosabb partnere a szülő, aki ránk bízza gyermekét. Intézményünkben bizalomra épülő, együttműködő kapcsolatot alakítunk ki óvoda és család között. A szülő feladata, hogy biztosítja gyermeke óvodai nevelésben való részvételét. Fontosnak tartjuk a szülők tájékoztatását a gyermekük fejlődéséről, óvodánk céljairól, feladatairól. A kapcsolattartás alapja a gyermek érdekeit legjobban szolgáló- őszinte tényközlés és a pozitív segítségnyújtás. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait. Törekszünk a kölcsönös kapcsolat kialakítására. Figyelembe vesszük a szülők igényeit a közös programokra és beszélgetésekre. Tradicionális programjaink és jeles napjaink során növeljük a szülők gyermekeikkel töltött idejét, a közös élményszerzést.

Kapcsolattartás formái:

- szülő értekezlet, évente 2-3 alkalom
- fogadóórák igény szerint
- munkadélutánok
- óvodai ünnepségek
- családi nap

Az óvoda és a Herendi Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola kapcsolata

Az óvoda tegye lehetővé, hogy a gyermekek pozitív élmények útján megismerkedjenek az iskolai életmóddal. Az óvodapedagógus segítse az iskolába lépés zavartalanságát. Az

óvoda tegye lehetővé, hogy az iskola tanítói, nyelvtanárai ismerjék meg az iskolába készülő gyermeket. Az óvoda és az iskola együttműködésében érvényesüljön a kölcsönös bizalom, egymás munkájának ismerete, megbecsülése, a kölcsönös nyitottság, a nevelőpartneri viszony kialakítása az iskola pedagógusaival.

Jelenleg az iskolát kezdő gyermekek kis hányada kezdi csak tanulmányait a herendi intézményben.

5. Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlődésének elősegítése

5.1. Inkluzív nevelés, integrált nevelés:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény lehetővé teszi a speciális szükségletű gyermekek ép társakkal való együttnevelését. A sajátos nevelési igényű gyermekek habilitációs, rehabilitációs megsegítése illeszkedik az óvoda helyi nevelési programjába. Célunk a sajátos nevelési igényből adódó hátrányok csökkentése, a toleranciára épülve az ép és a sérült gyermekek közötti kölcsönös elfogadás kialakítása. Az adott gyermek fejlődési üteméhez igazított elvárások a túlterheltség elkerülésével az optimális fejlődési utat jelölik ki. A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai ellátásban részesüljön. A gyermekközösségbe csak olyan sajátos nevelési igényű gyermeket integrálunk, aki a többiekkel együtt nevelhető. Eltérő igények esetén az intézmény külsős szakember bevonásával biztosítja az ellátást. A pedagógiai munkát egy gyógypedagógiai asszisztens segíti.

A gyermekek érdekében feladatunk, hogy a rendelkezésünkre álló segítséget megadjunk képességeik fejlődéséhez a szakértői bizottság vizsgálati véleményében foglaltak szerint. Az érintett szülőkkel kialakított jó kapcsolat az állandó tájékoztatásra a pedagógussal való együttműködésre épül. Eredményeként a szülők bevonódnak a fejlesztő feladatok megoldásába, elvégzésébe. Az óvodapedagógus olyan befogadó csoportlégkört alakít ki, melyben a gyermekek magatartása kizárja a hátrányos megkülönböztetést, az előítéletes beállítódást.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel (BTMN) küzdő gyermekek vizsgálatát szülői vagy pedagógus kérése alapján a pedagógiai szakszolgálat végzi. Ellátásukat a pedagógiai szakszolgálat biztosítja. A differenciált, személyre szabott bánásmód kialakításában nagy szerepe van az óvodapedagógus és a segítő szakember folyamatos szakmai konzultációjának.

5.2. Az óvodapedagógusok munkájának irányelvei, feladatai

A sajátos nevelési igényű gyermek számára is elérendő cél az önállóságra nevelés, az alkalmazkodó készség kialakulása, a kiegyensúlyozott érzelmi-akarati élet, a társas kapcsolatok kialakítását szolgáló képességek fejlesztése. Ezzel szinkronban az óvodának figyelembe kell venni a sajátos nevelési igényű gyerekek nevelésének irányelveit. Az elfogadó viselkedés és magatartás kialakítása a gyermekközösségben, ezen belül különösen a tolerancia, türelem, megértés, figyelmesség, segítőkészség, empátiás készségek kialakítása közös cél és feladat. A sajátos nevelési igényű gyermek terhelhetőségénél az óvodapedagógus figyelemmel kíséri a sérülés jellegét, súlyosságát, a gyermek fizikai, pszichés állapotát.

Fel kell ismerni, a gyermekben rejlő képességeket és segíteni kibontakozásukat. A napirend során mindig csak annyi segítséget kell adni a kisgyermeknek, hogy önállóan tudjon cselekedni. Az óvodai csoportban dolgozó dajka az óvodapedagógushoz hasonlóan tudatában van modell szerepének, kommunikációja, bánásmódja igazodik a sérült kisgyermek igényeihez. A szakemberek együttműködésük során építenek arra, hogy a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti. A habilitációs, rehabilitációs tevékenység során az óvodapedagógus célja és feladata a meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében, a különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.

5.3. Tehetséggondozás

Óvodáskorban tehetségígéretes gyermekről beszélhetünk. A szülők és az óvoda (később az iskola) feladata, hogy a gyermek adottságai később tehetséggé válhassanak. Kivételes képességek megnyilvánulhatnak az intellektuális (különböző tudományterületen kimagasló tudás), művészi (képzőművészet, zene), pszichomotoros (sport, tánc), szociális területeken (vezető, irányító, szervező).

Célunk, hogy beazonosítsuk a tehetségek megjelenési formáit, ezt követően szerető, elfogadó légkörben fejlesszük a tehetséges gyermek erős oldalát, gyengeségeit kiegyenlítsük. Igyekszünk kielégíteni a kiemelkedő képességű gyermek megismerési, alkotási és speciális szükségleteit. Elsődleges partnerünk a szülő, aki sokat tehet gyermeke adottságainak

kiteljesítésében, de gyakran szüksége van a pedagógus iránymutatására, szakértelmére abban, hogy felismerje, gyermeke kivételes képességű. Mi pedagógusok segítséget nyújtunk abban, milyen szakterület irányába érdemes a gyermeket orientálni, tehetsége kibontakoztatására.

Az óvodapedagógusok, gyógypedagógus feladata

- A gyermek tehetségének (intellektuális, művészi, pszichomotoros, szociális) felismerése.
- A gyermek elfogadása, támogató attitűd kialakítása.
- A gyermeki kíváncsiság, kreativitás, tudásvágy ösztönzése. A megismerési vágy, alkotási szükséglet kielégítése.
- A tevékenységek széles tárházának biztosítása.
- Szabad önkifejezés lehetőségének megteremtése.
- Egyéni, kiscsoportos vagy differenciált fejlesztés színterének megszervezése.
- A pedagógus módszertani kultúrájának fejlesztése, új technikák, jó gyakorlatok átvétele, továbbképzéseken történő részvétel.
- A szülők tájékoztatása gyermekük kimagasló képességeiről.

5.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő pedagógiai tevékenységek

Munkánk tervezésénél figyelembe kell vennünk a felgyorsult életvezetésű, elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő, esetleg gyermeküket egyedül nevelő szülők vagy nevelőszülők által nevelt családokét.

Megvalósulási formái:

- Óvodai szociális segítő munkájára vonatkozó keretek együttműködési szerződésbe foglalása.
- A tolerancia, segítőkészség kialakítása, a másság elfogadása.
- Családi életre és egészséges életmódra nevelés.
- A testnevelés, az alapvető mozgás, az egészséget értéknek tekintő gondolkodásmód, a szabadidő tartalmas eltöltésének igényének kialakítani.

Tevékenységeink a szociális hátrányok enyhítésére:

- Differenciált fejlesztés.
- Egészséges életmódra nevelés.

Szülőknek felajánlott segítség nyújtási lehetőségek:

- Közös programokon történő részvételi lehetőség az óvodában: nyitott napok, játszódélután, kirándulás stb.
- Szociális segítő bevonása a szakmai munkába.

5. 5. Gyermekvédelmi feladatok

Célunk a prevenció, korrekció, testi-lelki nevelési feladatok ellátása, a gyermek hátrányos helyzetének csökkentése, a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése. Szükség szerint óvó-védő kezet nyújtunk az arra rászoruló családoknak, gyermekeknek, valamint együttműködünk a különböző intézményekkel és szakemberekkel. Multikulturális, interkulturális nevelésen alapuló integráció kialakítása a célunk, ami az inkluzív pedagógia természetes szemlélete. Óvodánkban olyan légkört szeretnénk teremteni, amely kizárja annak lehetőségét, hogy bármelyik gyermek neme, vallása, származása, etnikai hovatartozása, vagy bármilyen oknál fogva hátrányos, kitaszított helyzetbe kerüljön.

Az óvodapedagógusok feladatai:

- Figyelemmel kísérjük a csoportunkba járó gyermekek gondozottságát, családi körülményeit, szükséges esetben jelezzük a hiányosságokat a gyermekvédelmi felelősnek.
- Figyelemmel kísérjük a gyermekek igazolatlan hiányzásait, erről tájékoztatjuk az intézményvezetőt.
- A gyermekvédelmi felelőssel és az óvodai szociális segítővel közösen együttműködünk a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.
- Az ebbe a körbe tartozó gyermekeket egyéni, differenciált fejlesztésben részesítjük.
- Tájékoztatjuk a gyermekeket a balesetvédelmi szabályokról.

6.Az óvodai nevelés feladatai

6.1. Egészségfejlesztés feladatai-egészségfejlesztési terv

Munkatársi közösségünk értékrendjében az egészséges életmódra nevelés elsődleges és az egészséges életvitel igényének kialakításában ölt testet. A gondjainkra bízott gyermekek egészségben való megtartása, szervezetük edzése, ellenállóvá tétele, a stresszhatások feldolgozására való felkészítésük, mindennapos, folyamatos tennivaló. Az egészségnevelés a pedagógiai munka gyakorlatában integrálódik, valamennyi nevelési fő feladat része minden nevelési-oktatási területnek, funkcionális egységet képez minden nevelői tevékenységgel.

A gyermek, fejlődő személyiség, ezért sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként, és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. A környezeti hatások közül a család szerepe igen jelentős, hiszen a család az első szocializációs szintér, amely a kisgyermeket formálja.

Az egészségnevelés területei

1. Étkezés.
2. Testápolás, betegségek megelőzésére nevelés, öltözködés, pihenés.
3. Testedzés, mozgás, mozgásigény kielégítése.
4. Környezetvédelem, környezettudatos magatartás kialakítása.
5. Testi, lelki egészség fejlesztése.
6. Bántalmazás, erőszak megelőzése.
7. Balesetmegelőzés, elsősegélynyújtás.

Céljaink

- Óvodásaink egészséges életvitel-igényeinek alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése.
- A mindennapi mozgás lehetőségének biztosítása.
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Sokirányú, egész nap jelen lévő gondozási tevékenységgel a gyermekek komfortérzetének biztosítása, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása.
- A gyermekek életkorának megfelelő óvodai napirend, életritmus kialakítása.

- A rendszeres tevékenységek biztosítása által a testi és szellemi fejlődés feltételeinek megteremtése.
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, belső igénnyé fejlesztése.
- A gyermekek lelki egészségének védelme, megőrzése, szervezetük edzése.
.

Egészséges és biztonságos környezet az óvodánkban

Az óvoda udvara

- az udvar tisztántartása, gondozása,
- balesetmentes, biztonságos környezet kialakítása,
- természetes és mesterséges árnyékolókkal védelmet nyújtunk a nap káros sugarai ellen
- szabványoknak megfelelő környezetbarát játékok telepítése,
- változatos udvari játékok, játszó sarkok telepítése, amely a gyermekek szabadban tartózkodása során a sokoldalú mozgás tevékenységét szolgálja
, - egészséget megőrző zöld övezet ápolása, füvesítés, virágosítás,
- gyógynövények, fűszernövények további telepítése, gondozása.

Az óvoda helyiségei

- barátságos, esztétikus, helyiségek (csoportszoba, mosdó, öltöző) biztosítása,

- az óvoda tisztaságának megóvása, szépítése, díszítése az évszaknak megfelelően,
- az épület kedvező és sokszínű környezeti adottságainak kihasználása,
- a lelki egészségvédelem érdekében meghitt játszósarkok kialakítása a csoportszobában és a szabadban is.

Módszertani alapelvek

- A tiszta, egészséges, balesetmentes környezet megteremtése.
- Testi, érzékelési problémák megelőzése, korrekciója.
- Az egyéni igények, sajátosságok, képességek figyelembe vétele.
- Testközelség, megszólíthatóság.
- Együttműködés a családdal.
- Fokozatosság, rendszeresség.
- Magas fokú önállóság fejlesztése.
- Tevékenykedtetés minden tevékenységben

6.2. Étkezés

Óvodánk napi háromszori étkezést biztosít a gyermekek részére. Az étkezések időpontját a csoport napirendje és a gyermekek egyéni igénye határozza meg. Intézményünkben a Paletta Étterem biztosítja az étkezést. Kiszállítás után óvodánk melegítő konyhájában történik az adagolás és a tálalás előkészítése. . Fokozott figyelmet fordítunk a szülőkkel közös helyes étkezési szokások kialakítására, ennek érdekében kerüljük a magas cukortartalmú ételeket és italokat, a magas só- és telítetlen zsírtartalmú ételek fogyasztását, előtérbe helyezzük a zöldségek és gyümölcsök fogyasztását. Az önálló étkezés és az önkiszolgálás szokásait fokozatosan alakítjuk ki egyéni fejlettségi szintek figyelembe vételével, megfelelő időt hagyva a gyermekeknek a tevékenységre. A helyes étkezési szokások mellett figyelmet fordítunk az esztétikus terítésre és a kulturált étkezési szokások kialakítására is. A gyermekek ízlésében, étvágyában, táplálkozási szokásaiban nagy egyéni különbségek vannak, ezt figyelemmel kísérjük. Igyekszünk új ízekkel megismertetni és ösztönözni őket a gyümölcsök, zöldségek fogyasztására is.

Étkezési tevékenységek 3-4 éves korban

- Felnőtt segítségével ismerkednek: a használati tárgyak alkalmazásával, az önkiszolgálás műveleteivel, azok sorrendjével
. - Kis segítséggel elteszik az eszközöket, kanalat és villát használnak
- A nem kívánt ételeket a tányérjukon hagyják.
- Enni, inni kérnek szükségletük szerint.

Étkezési tevékenységek 4-5 éves korban

- Az evőeszközöket megfelelően használják, villa, kanál
- A kancsóból kis segítséggel töltenek.
- Csukott szájjal rágnak, tisztán étkeznek.
- A szalvétát felszólítás nélkül és rendeltetésének megfelelően használják.
- Az asztal mellett természetes testtartással ülnek.
- Ügyelnek az asztal tisztaságára.

Étkezési tevékenységek 5-6-7 éves korban, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A kancsóból önállóan töltenek.
- Helyesen használják az evőeszközöket, kés , villa, kanál
- Étkezés közben kulturáltan viselkednek.
- Vigyáznak az asztal és környékük tisztaságára.

6.3. Testápolás, betegségek megelőzésére nevelés, öltözködés, pihenés

A gyerekek szappannal, folyóvízben mosnak kezet WC-használat után, étkezés előtt és minden olyan esetben, amikor szükséges. A körmök tisztántartása érdekében a körömkefe is a rendelkezésükre áll. A gyermekek haját szükség szerint fésüljük. Figyelünk arra, hogy ne lógjon a szemükbe a hajuk. A higiénés szabályok betartásával, a

betegségek megelőzésével kapcsolatos helyes magatartási szokások begyakorlásával biztosítjuk a gyermeki szervezet általános védekezőképességének fokozását, a betegségmegelőzést. A papír zsebkendő a csoportszobákban a gyermekek számára elérhető helyen van elhelyezve, és egyszeri használat után fedett szeméttartóba dobhatják. A helyes orrfújás technikáját és a zsebkendő használat kialakulását tapintatosan segítjük elő. Az egészségügyi szakemberekkel jó kapcsolatot építettünk ki, a védőnő rendszeres vizsgálatot tart csoportunkban, előadásaival még bővebb információt nyújt óvodásaink számára pl: a helyes fogmosás technikájáról. Fogászati szűrővizsgálatra minden évben sort kerítünk a herendi fogorvosi rendelőben.

Szokásrendünk lehetővé teszi, hogy a gyermekek akkor mehetnek WC-re, amikor azt szükségleteik megkívánják. A WC-papír a gyermekek számára elérhető helyen található. Az öblítő berendezés és a WC-papír rendszeres és helyes használatára szoktatjuk a gyermekeket.

A fogak védelme és a fogmosás szokásának kialakulása érdekében óvodánkban ebéd után moshatnak fogat. A jó illatú és kellemes ízű fogkrémekkel ösztönözzük a legkisebbeket is a fogmosásra. Minden gyermek fogmosó felszerelésének, törölközőjének, fésűjének higiénéjét folyamatosan biztosítjuk.

Fontos, hogy kényelmes, praktikus ruhában járjanak óvodába, amiben nem fáznak, nem izzadnak, és szabadon mozoghatnak. A hőmérsékleti változások ellensúlyozására célszerű a többrétegű öltözködés. A szülők igénye szerint külön udvari ruhát hozhatnak gyermeküknek, amiben felszabadultan játszhatnak. Minden gyermeknek tartalék fehérneműt és csere cipőt kérünk. Ösztönözzük őket az önálló öltözködésre, cipőkötésre, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, egyéni fejlettségi szintjét.

A pihenés és az alvás a napirendben fontos szerepet kap. Alvási szokásaikat tiszteletben tartjuk, plüss alvókájukat magukhoz vehetik. Fektetés előtt a csoportszobát jól kiszellőztetjük. A felesleges ruhaneműt, cipőt levetjük. A nyugodt pihenés, alvás egyik feltétele a belső és külső ingerek megszüntetése. Ezért fontos az alvás előtti mese, halk dúdolgatás. Igyekszünk a pihenéshez szükséges kedvező körülményeket minden gyermek számára megteremteni és fenntartani (simogatás, gyermek mellé ülés).

Fő tevékenységek 3-4 éves korban

- Kis segítséggel felhúzzák ruhájuk ujját, arcot mosnak, szárazra törlik kezüket, arcukat.

- Figyelnek arra, hogy a vizet ne fröcsköljék szét.
- A szappant és a törölközőt használat után helyére teszik.
- WC használat után segítséget kérnek, vagy megpróbálják önállóan használni a papírt és az öblítő berendezést.
- Ismerkednek a zsebkendő használatával.
- Próbálkoznak a fogmosással.
- Próbálkoznak az öltözködéssel.

Fő tevékenységek 4-5 éves korban

- Segítség nélkül, időnként ellenőrzéssel kezet mosnak WC használat után, étkezés előtt és szennyező tevékenység után.
- Kezüket szárazra törlik, majd a törölközőt helyére teszik.
- Önállóan mosnak fogat
- Önállóan tűrik fel ruhájuk ujját, majd megigazítják
- Önállóan használják a zsebkendőt, fújják az orrukat
. - Önállóan öltöznek, ha szükséges segítséget kérnek.

Fő tevékenységek 5-6-7 éves korban, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Észreveszik, ha beszennyeződik a kezük és figyelmeztetés nélkül mosnak kezet.
- WC használat után a lányok minden esetben használnak papírt.
- Hajukat rendben tartják, a hosszú hajúak kérik a segítséget
. - Fogat mosnak, fogápoló eszközeiket tisztán teszik a helyére.
- A zsebkendőt felszólítás nélkül használják, ha szükséges, helyesen fújják az orrukat.
- Teljesen önállóan öltöznek, a ruhájukat ki- begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- A ruhájukat esztétikusan összehajtva helyére teszik.

6.4. Testedzés, testmozgás szokásainak kialakítása

- Napirendünkben szerepel a mindennapi mozgás, a gyermek harmonikus, összerendezett mozgásának, testi képességének, mozgásigényének kielégítése érdekében.

- Biztosítjuk a mindennapi, levegőn történő (szabad) mozgást, jó időben és rossz idő esetén is (séták, kirándulások, szánkózás, csúszkálás, mozgásos játékok a csoportszobákban, és a tornateremben).
- Változatos mozgáslehetőségeket biztosítunk a gyermek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése céljából, valamint pozitív mozgástapasztalatok megszerzésére. Kihasználjuk az óvoda adottságaiból és környezetében adódó mozgáslehetőségeket: Ovi-foci pálya, szánkózás a közeli domboldalakon, kerékpározás, futóbiciklizés, rollerezés az óvoda melletti Mádl Ferenc téren. Sétákat, kirándulásokat szervezünk az óvoda körül elhelyezkedő kertes családi házakhoz, Séd és Aranyos patakhoz, a játszó térhez.
- A helyes testtartás kialakítása és a mozgásügyesség fejlesztése érdekében –prevenciós szemlélettel- rendszeresen szervezünk tartásjavító- és lábtornát, mozgásos játékokat.
- Figyelünk az időjárásnak, a tevékenységeknek megfelelő öltözködésre.
- Gondoskodunk a megfelelő levegőcseréről gyakori szellőztetéssel a zárt helységekben.

6.5. Környezetvédelem, környezettudatos magatartás kialakítása

Legfontosabb feladatunk ezen a területen az élő és élettelen környezethez fűződő pozitív viszony megalapozása.

Célunk, hogy a gyermekek megismerjék a környezettudatos viselkedés alapvető szabályait, kialakuljanak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez vezetnek. Törekszünk arra, hogy a gyermekeket a természet védelmében, megóvásában való aktív részvételre ösztönözzük, pozitív érzelmi viszonyt alakítunk ki a környezet megóvása, a fenntarthatóságra nevelés érdekében (szelektív hulladékgyűjtés, környezetünk tisztán tartása, használt elem gyűjtése, komposztálás, növények gondozása stb.) Az érzékszervi megtapasztaltatás lehetőségét természetes körülmények között, játékos cselekvésben, felfedező tevékenységben és szenzitív élmények által biztosítjuk. A mindennapi tervezés során olyan tapasztalatokat nyújtunk a gyermekek számára, amelyben megismerkedhetnek a szűkebb és tágabb környezet védelmével, megőrzésével, illetve a spontán adódó lehetőségeket is kihasználjuk.

6.6. A bántalmazás, erőszak megelőzése

A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.

Feladataink

- Ezen a területen belül legfontosabb feladatunk a megelőzés.
- Fontosnak tartjuk a meleg, elfogadó, szeretetteljes légkör kialakítását, megfelelő számú eszköz biztosításával igyekszünk elkerülni a konfliktushelyzeteket.
- Közreműködünk a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában. Kapcsolatot tartunk a szociális segítővel, a nehéz élethelyzetbe került szülőket ösztönözzük a szakember felkeresésére.
- Felderítjük a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszünk a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására.

6.7. Baleset megelőzés

Legfőbb célunk a balesetek megelőzése, a gyermekekkel megismertetni a balesetvédelmi szabályokat. Az óvó-védő szabályokat az óvoda házirendje tartalmazza, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során be kell tartaniuk. A szülőket év elején az első szülői értekezleten tájékoztatjuk erről, valamint a faliújságon kifüggesztett, illetve a beiratkozáskor kezükbe kapott házirend egy példányából tájékozódhatnak a megfelelő szabályzatról.

Feladataink

- A gyermekekkel meg kell értetnünk, hogy magukra, társukra és a játékeszközökre vigyázzanak
- A balesetek megelőzésének módszere lehet: beszélgetés, mesélés, könyv- és képolvasás
- A gyermekek által használt játékokat, eszközöket az óvoda összes dolgozója odafigyeléssel kezelje, ha szükséges jelzi a javíttatását.
- Séták, kirándulások alkalmával felhívjuk a gyermekek figyelmét a megfelelő eszközhasználatra, a veszélyforrásokra, a helyes viselkedés szabályaira.
- Az óvoda berendezéseit, eszközeit használat előtt balesetvédelmi szempontok alapján ellenőrizzük, év közben folyamatosan felülvizsgáljuk állapotukat.
- Az udvari játékok szakértői felülvizsgálat után kerülnek használatba, majd a folyamatos vizsgálat segíti a gyermekbalesetek elkerülését.

6.8. Érzelmi, erkölcsi, értékorientált közösségi nevelés

A fejlesztés tartalma

A gyermek fejlődő személyiség, ezért a gyermeknek sajátos, életkoronként, életkori szakaszonként, és egyénenként változó testi, lelki szükségletei vannak. A szükségletek kielégítésében, a gyermeki személyiség alakulásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezetnek meghatározó szerepe van. A környezeti hatások közül a család szerepe igen jelentős, hiszen a család az első szocializációs szintér, amely a kisgyermeket formálja.

A kisgyermeknek ahhoz, hogy boldoguljon, meg kell tanulnia beszélni, közlekedni, a környezet adta keretek közt tevékenykedni, az eszközöket használni, a társakkal együttműködni, el kell lesnie a mindennapi élet adta szerepeket, magatartásmintákat. Ez a komplex életfeladat a szociális tanulás intenzív formája. Ennek egy részét – eltérő kulturális színvonalon – a családok teljesítik. Mi nem csupán kiegészítő szerepet kívánunk játszani az elsődleges szocializáció folyamatában, hanem arányos fejlesztését, intenzitásának fokozását, magasabb színvonalra emelését is vállaljuk: azaz kiegészítjük, felerősítjük a szociális tanulást. A társadalom és az egyén kölcsönviszonyának valamiképpen a nevelés fogalmában is tükröződnie kell. Felfogásunk szerint a nevelés a társadalom számára szükséges egyéni képességek intenzív fejlesztése.

A három-hét éves korú gyermekek társadalmi gyakorlatra való általános felkészítése, magában foglalja:

- A teljes gyermeki személyiség fejlesztését a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.
- Az életre való felkészítést a tevékenységek által és a tevékenységeken keresztül.

A gyermeki megismerés alapja három-hét éves korban a folyamatos érzékelés, tapasztalás és cselekvés. A nevelési alaphelyzetbe szervesen illeszkedő, rendszeres tevékenységeket úgy kell értelmeznünk, mint a pedagógiailag meghatározott szocializáció igazi determinánsait.

Az óvodás korú gyermek érzelmi állapotát, befolyásolhatóságát nagymértékben az a családi atmoszféra határozza meg, amelyben élnek. Az érzelmi alapigények kielégítése (biztonságérzet, védettségérzet) a feltétele annak, hogy a gyermek a környezete

iránt érdeklődést mutasson, kezdeményezzen, más emberekhez is kötődjön. Az óvodában nagyon eltérő érzelmi kívánalmakkal találkozunk, ezért a gyermek egyéni igényeit megértéssel kell fogadnunk, empátiát kell mutatnunk, ez hozzátartozik ugyanúgy az érzelmi neveléshez, mint a kiegyensúlyozott, harmonikus alaphangulat kialakítása.

Fontos feladatunknak tekintjük az érzelmi nevelés területén, hogy az óvodás gyermekben kialakuljon:

- az érzelmi beleélés, empátia képessége,
- az érzelmek felismerésének képessége,
- saját érzelmeik kifejezésének képessége,
- a késleltetett megerősítés kivárásának képessége,
- az indulatok elvárható uralása, kontrollja,
- erkölcsi tulajdonságai formálódjanak, mint pl.: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség, akarati tulajdonságai, ezen belül: önállósága, önfegyelme, kitartása, feladattudata, szabálytudata.

Mindezen eredmények eléréséhez szükséges, hogy már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érjék a gyermeket. Az óvoda helyiségeit a dekorációval hangulatossá és barátságossá tesszük, ami nagymértékben befolyásolja a gyermekek hangulatát, ízlését. Az udvarunkat is megpróbáljuk hívogatóvá tenni, tavasszal virágokkal díszítjük, ápoljuk a füvet, esztétikus környezetet teremtve.

6.9. Beszoktatás, befogadás

Mivel az első találkozás az óvodával minden gyermek esetében alapvetően befolyásolja a csoporthoz fűződő későbbi kapcsolatát, ezért kiemelten kezeljük gyakorlatunkból és tapasztalatinkból adódóan a gyermek befogadását, annak előkészítését és folyamatosságát. Lehetővé tesszük, hogy a beszoktatás előtti hetekben ellátogassanak az óvodába, ismerkedhessenek a leendő óvónénikkel, gyerekekkel és a környezettel. Ekkor beszélgetünk a gyermek szokásairól, a családban betöltött helyéről. Óvodakezdéskor a gyermek a szülővel együtt kezdheti óvodai életét, a régi óvodásokat felkészítjük az újak fogadására. A gyermekek kedvenc játékaikat, tárgyaikat, biztonságukat fokozó eszközeiket magukkal hozhatják. A feltételeket akkor is biztosítjuk, ha a gyermek

óvodaváltás során már járt más intézménybe. Az érzelmekre épülő kapcsolatteremtés lényeges alapeleme programunknak: kiemelten figyelünk arra, hogy az óvodapedagógus-gyermek, gyermek-dajka, gyermek-gyermek közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze. Az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja, viselkedése modellértékű szerepet tölt be. Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását és engedjen teret önkifejező és önérvényesítő törekvéseinek. Fontos, hogy az óvoda teremtsen lehetőséget arra, hogy a gyermek kielégíthesse természetes társas szükségleteit, nevelje a gyermeket a különbözőségek elfogadására, tiszteletére. A szocializáció szempontjából különös jelentőségű a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása. Az óvodai élet megszervezése segíti a gyermek erkölcsi tulajdonságainak és akaratának fejlődését, a szokás és normarendszer megalapozását. Óvodánk a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

Az óvodapedagógus feladatai

- Pozitív mintán alapuló szociális tanulás lehetőségét biztosítjuk. Segítjük őket érzelmeik megjelenítésében, követendő példát mutatunk.
- Szereteten alapuló családias légkört teremtünk.
- A gyermekeket egymás elfogadására, tiszteletére, kölcsönös támogatására, előítélet mentességre neveljük. - Kedvező érzelmi hatásokra építve,- szűkebb és tágabb környezetünkkel ismertetjük meg a gyermekeket.
-A gyermek pozitív megnyilvánulásaira építve fejlesztünk.
- A gyermek önkifejező és önérvényesítő törekvéseit elősegítjük.
- A viselkedésformákat, és az együttélés szabályait kialakítjuk (óvodapedagógus-gyermek, gyermek-gyermek, dajka-gyermek, gyógypedagógiai asszisztens-gyermek).
- A gyermekek és a gyermekközösségek eltérő kulturális, illetve társadalmi hátteréből adódó sajátosságaikat figyelembe vesszük.
- Alkalmazkodó-képes gyermekeket nevelünk.
- Kiemelkedő képességű gyermekek szükségleteihez, képességeihez alkalmazkodunk.

- Közös élményeket nyújtunk, a szokás- és normarendszert megalapozzuk óvodán belüli és óvodán kívüli tevékenységek során.
- A közösségfejlesztés változatos módszereinek tudatos alkalmazásával, a gyermekek és a gyermekcsoportok tagjainak egyéni és csoportos szükségleteire alapozva teremtjük meg a játék és az élménygazdag tevékenységek lehetőségeit.
- Erkölcsi nevelést, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmessé, és akaratának: önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat fejlesztését végezzük.
- Tudatosan alkalmazzuk a konfliktus megelőzés módszereit, közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását.
- Eljuttatjuk a gyermekeket az egymás mellett való békés tevékenykedéstől az együtt való tevékenykedésig, alkalmazkodó és kooperációs készség alakítása
- A csoportunkban felmerülő konfliktusokat, azok okait felismerjük, helyesen értelmezzük, és hatékonyan kezeljük.

A fejlődés várható eredményei óvodáskor végén

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyerekekhez és a felnőttekhez.
- A gyermekek igényévé válik a helyes viselkedés szokásszabályainak betartása. A szabályok betartására egymást is megkérik.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességében.
- A társaikkal konfliktusos helyzetben egyezkednek
. - Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Szavak nélkül is értik a társaik és a felnőttek jelzéseit és érzéseit.
- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket.
- Belátják tévedéseiket, hajlandók korrigálni.
- Érvényesítik kezdeményezőkészségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Feladatvégzésüket a tudatosság, kitartás jellemzi, képesek erőfeszítésre.
- Ismerik és szeretik szűkebb és tágabb környezetüket.

6.10. Óvodai ünnepeink

Az ünnepeink egy-egy megállók az évkör folyamán. Szükségünk van arra, hogy a hétköznapoktól a jeles napok elváljanak. Az ünnep fényét emeli a feldíszített csoportszoba, az alkalomhoz illően felöltözött gyerekek, felnőttek, a meglepetés, az ajándékozás öröme, a közös éneklés, játék. Az ünnepvárás is fontos esemény óvodánkban: közös énekléssel, verssel, mesével, zenehallgatással, táncok tanulásával készítjük fel magunkat az ünnepre, érzelmileg hangolódunk a közelgő eseményre.

Sok kisgyermek számára az óvoda az első közösségi élmény a család után, így az első együtt töltött ünnepek is jelentős alkalmak mind a gyermekek, mind intézményünk életében. A közösen átélt ünnepek erejével felidézzük a hagyományokat, közelebb hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk fontosabb eseményeit.

Célunk, hogy az ünnepi megemlékezéssel kellemes élményt varázsoljunk a gyermekek számára, maradandó emléket nyújtsunk, melyre nagyobb korukban is szívesen gondolnak vissza, így elősegítve azt, hogy felnőttként is tartsanak bizonyos tradíciókat. Fontosnak tartjuk, hogy a szülőket közös programokra invitáljuk, ahol az együtt átélt érdekes, izgalmas programokon keresztül a személyes élmény segítségével felnőtt és gyermek egyaránt közelebb kerülhessen az ünnep lényegének megértéséhez.

Társadalmi ünnepek, hagyományokkal összefüggő ünnepek:

- **Márton nap:** november 11. Libás dalokkal, mondókákkal, játékokkal készülünk az ünnepre, a gyermekekkel megismertetjük a Márton-legendát. Nyílt ünnep családok bevonásával.
- **Mikulás:** December 6. A csoportunkba ellátogat a Mikulás, apró ajándékkal kedveskedik a gyermekeknek.
- **Advent, Karácsony:** Az adventi időszakban még meghittebb, családiasabb légkört igyekszünk kialakítani óvodánkban. Szülőkkel közös munkadélutánokon készülődünk az ünnepre. Méz, gyertya, fenyőillat lengi körbe az intézményt.
- **Farsang:** zenés, táncos mulatság során az óvoda ünnepel.
- **Nemzeti ünnep**: Március 15. Készülünk az ünnepre: kokárdával-, zászló barkácsolással, lovas, huszáros, katonás játékokkal.
- **Családi nap:** Rendezvényközpontnál akadálypálya, kincskeresés. Családokkal közös élményszerzés, tábortűz.

- **Húsvét:** Felelevenítjük a néphagyományokat.
- **Anyák napja:** Meghitt ünnepséget szervezünk az édesanyáknak és nagymamáknak.
- **Évzáró, nagycsoportosok búcsúztatása**: A gyerekek verses, dalos, táncos műsorral zárják az évet majd az iskolába menőket feltarisznyázzuk és búcsút veszünk tőlük.

Természetvédelemmel, környezetvédelemmel, kultúra közvetítéssel összefüggő jeles napok:

- **Autómentes nap:** szeptember 22. Ezen a napon, akinek lehetősége adódik, gyalogosan vagy kerékpárral közelíti meg az óvodát. A gyerekekkel megismertetjük és gyakoroljuk a gyalogos közlekedés szabályait.
- **Világgyalogló nap:** október
- **Állatok világnapja:** október 04. Helyszíni foglalkozáson, vetélkedők, kiállítás, rajzverseny, képeskönyv nézegetés, vetítés során beszélgetünk az állatok világáról, a veszélyeztetett állatfajokról
- **Víz világnapja**: március 22. Ezen a napon, valamint a megelőző napok során megismertetjük a gyermekeket a víz tulajdonságaival, a vízi élőlényekkel, a víz fontosságával. Kísérletek, vetélkedők, különböző játékok során megtapasztaltatjuk, hogyan óvják, védjék Földünk vízkészletét. Rajzaikból, munkáikból kiállítást szervezünk.
- **Föld napja:** április 22. Kirándulás, séta során helyszíni foglalkozást tartunk, vagy vetélkedők, versenyek során megismertetjük a gyermekeket kiemelt növényekkel, állatokkal, a Föld népeivel, kontinensekkel, a játékok során kiemelten kezeljük a Földünk védelmét.
- **Gyermeknap:** május utolsó péntekén, játékos , élmény dús nap szervezése/minden évben más! Kisvonatozás, a 3 megkülönböztetett jelzésű autó bemutatása…
- **Sportnap:** június A sportpályán rendezett nagyszabású ügyességi játékok. Akadálypályát szervezünk az óvodás gyermekeinknek. A rendezvény végén egészséges ételek kínálásával tudatosítjuk az egészséges életmód fontosságát.

-A gyermekek születés- és névnapját is megünnepeljük.

6.11. Esztétikai nevelés, ízlésformálás-művészeti nevelés

A gyermeket a világban sok szép látnivaló veszi körül, amelyek rácsodálkozásra késztetik őt. Az óvodapedagógus, a család feladata a kultúrát, esztétikumot nyújtó hatásrendszerben megkeresni azokat az alkalmakat, lehetőségeket, amelyek megmozgatják a gyermekek fantáziáját, érzelmileg is közel állnak hozzájuk. Sokféle művészetet /festészet, zene, tánc, színház, stb./ hozunk közel a gyerekekhez, kihasználjuk a településünk adta lehetőségeket.

Az esztétikai nevelés színterei óvodánkban:

- ízléses, esztétikailag megfelelő külső-belső környezet kialakítására törekszünk, rendszeresen szervezünk bábszínházi előadásokat (Pegazus színház időszakonként előadókat hívunk egy –egy témához, ünnephez kapcsolódóan),

Cél

A művészeti ágak komplexitása a mindennapok eseményeire és az ünnepeire is jellemző. A művészet területei eszközként szerepelnek a kezünkben. E tevékenységek közben nagyon jól megismerhetjük a gyermekeket, és személyre szólóan nevelhetjük, fejleszthetjük őket. Segíti annak a gyermekképnek a kialakítását, hogy művészetet értő, szerető, azt érzékelni tudó felnőttek váljanak belőlük.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakul igényük az esztétikus környezet iránt, maguk is képesek alakítani, formálni azt.
- Fogékonyak a szépre a természetben, a társadalomban és a művészetekben.
- Meg tudják fogalmazni esztétikai élményeiket

6.12.Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az emberek közötti kommunikációnak, a szociális kapcsolatok kiépítésének legfontosabb eszköze az anyanyelv. Komplex folyamat, mely az óvodai nevelés egészében

jelen van. Segíti a gyermek önbizalmának kifejlődését, szociális kapcsolatainak kialakítását. Az otthoni nyelvi környezet meghatározza a gyermek beszédét. Fejlesztési feladatainknak a család megismeréséből kell kiindulnia és a gyermek képességeinek megismerésén keresztül kell hatását kifejtenie. Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi formában megjelenő feladat.

Cél

Különböző tevékenységekben és élethelyzetekben az értelmi képességek és az alkotóképesség fejlesztése. A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítjuk számukra a változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a szűkebb és tágabb környezetükről. Szükséges a mintaadás minden gyermeket gondozó felnőtt (szülő, óvodapedagógus, dajka) részéről.

Feladataink az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés során

- Az óvodapedagógus, az óvoda alkalmazottai minták a gyermekek számára, ezért fontosnak tartjuk, hogy minden felnőtt beszéde legyen követésre méltó. Természetes hangon, a csoport zörej-és hangszintjéhez igazodva beszéljünk.
- Kérdéseinkkel is fejlesztjük a gyerekek gondolkodását, beszédre ösztönözzük őket. A gyermeket a megismert tartalmak alkalmazására késztetjük, tevékenykedtető helyzeteket teremtünk. Mindig találunk időt és módot arra, hogy meghallgassuk őket, válaszoljunk a kérdéseikre. Nyitottak vagyunk a gyerekek visszajelzéseire. Beszélő környezetet teremtünk.
- Biztosítjuk a sokoldalú érzékszervi tapasztalatszerzés lehetőségét valamennyi tevékenységi formában.
- A szerzett tapasztalatok rendszerezésével elősegítjük a gondolkodási műveletek minél alaposabb begyakorlását, fejlesztését (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotóképesség). A változatos élethelyzetekben, ösztönző környezetben való aktív részvétel segíti elő az értelmi és anyanyelvi fejlődést.
- Növeljük az önállóan végzendő tevékenységek számát, feladattartásukat erősítjük. Minden gyermekben igyekszünk megtalálni és erősíteni azokat a pozitív tulajdonságokat, amelyek a csoport értékes tagjává teszik.

- Megteremtjük azokat az optimális lehetőségeket és feltételeket, amelyek a különböző sajátosságokkal rendelkező gyermek fejlődését biztosítják.
- Az átlag feletti képességeket, a pozitív személyiségjegyeket támogatjuk.

A fejlődés várható tartalma óvodáskor végére

- Az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
- megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele, a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.

7.Az óvodai élet tevékenységformái és az óvodapedagógus feladatai

7.1. Játék

Felfogásunk szerint a játék a három-hét éves korú gyermek alapvető, mindennapjait átszövő tevékenysége. Programunk szempontjából a játék nemcsak azért kitűnő talaja a fejlesztésnek, mert általa szinte észrevétlenül tanul a gyermek, hanem azért is, mert a játékban kipróbálhatja, feldolgozhatja, gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. Ugyanakkor megoldási módokat kaphat bizonyos élethelyzetekben való viselkedésre, megnyugodhat, kiélheti szorongásait, problémáit, és újra élheti kellemes élményeit. A világról a játékon keresztül közvetíthetjük a legtöbb ismeretet a kisgyermek felé.

A játék tehát olyan komplex tevékenységforrás, melyet tudatosan kell felhasználnunk a nevelés folyamatában céljaink eléréséhez.

A játéktevékenység tág értelmezése lehetővé teszi, hogy ne csak a tárgyi, manuális vagy mozgáshoz kapcsolt tevékenységeket ismerjük el, hanem a „szellemi alkotást" is tevékenységként fogjuk fel. A gyermek gondolatban megalkotja, kitalálja a játék szereplőit és bármilyen eszközzel vagy tárggyal helyettesíti azokat. Nagyon fontos olyan hangulatok, ingerek tárgyi lehetőségek megteremtése, melyeknek hatására a gyermek spontán játéka, tevékenysége önmagától beindul. Emellett szükség van az általunk kezdeményezett vagy irányított játékra is. A helyes arányok megtalálására azonban figyelnünk kell. A játék személyiségfejlesztő hatása attól is függ, hogy milyen mélységben vagyunk képesek az óvodában a gyermeki játék minőségét emelni. Jót és jól játszani – ez a gyermek dolga az óvodában. A mi feladatunk, megfigyelni a gyermek játékát, felhasználni azt nevelési céljaink elérése érdekében és szükség esetén, indirekt módon befolyásolni azt.

A játék kicsiben maga az élet, amit a kisgyermek felfog, és rekonstruálni képes az őt körülvevő világból. Éppen ezért az életre nevelés is a játékból indul ki, és a játék segítségével teljesedhet ki. Olyan tulajdonságok fejlődhetnek, ami később a gyermek társadalomba való beilleszkedését nagymértékben elősegítheti. pl. –társakkal való együtt játszás kialakulása, vagy –játékon belüli önállóság – a másik játékának tiszteletben tartása

– kezdeményezőkészség kibontakozása, - mások mozgósításának képessége – alá-fölérendeltségi viszonyok önkéntes kialakítása – szerep elosztása – a másság tolerálása.

Feladataink a játékkal kapcsolatban:

- Nyugodt légkör biztosítása az elmélyült játék feltételeinek megteremtéséhez.
- Elegendő idő, hely és eszköz biztosítása a játékhoz.
- Lehetőségek, ötletek, helyzetek a sokszínű játék kialakulásához.
- A gyermeki játék önállóságának tiszteletben tartása és tartatása.
- Ha igénylik, kapcsolódjunk be a játékba, játsszunk együtt a gyermekekkel.
- A játékeszközök igazodjanak a gyermekek életkori sajátosságaihoz, fejlesztő hatásúak, esztétikusak legyenek.

Pozitívan értékeljük, ha a játékszert ötletesen használják: a megszokottól eltérően (kreativitás). Próbáljuk meg az eddig szokatlan tárgyakat játékként elképzelni. (pl. fatuskók, termények) Hagyjuk, hogy a gyermekek maguk találjanak ki velük játékot! Csak akkor kell beavatkozni, ha a játék veszélyes, vagy durva. Fontos az óvodapedagógus játékhoz való viszonya, játszani tudása, játékszeretete, támogató, serkentő, ösztönző magatartása, indirekt reakciója. Személyisége, pedagógiai, pszichológiai, módszertani felkészültsége, empátiás készsége, gyermekszeretete meghatározó szerepet tölt be.

Az élményszerűség biztosítása érdekében nagyon fontos a gyermekek családi, szociális hátterének megismerése, a közös óvodai tevékenységekhez kapcsolódó élményháttér biztosítása:

- dióverés
- befőzés
- kirándulások
- családi nap a szabadban
- erdei séta
- múzeum
- kézműves műhelyek látogatása.

Játékirányítás alapelvei

- támogató, engedő, melléálló, elfogadó óvodapedagógusi attitűd

- hagyjuk, hogy a kisgyermek eredetisége szabadon fejlődjék
- el kell fogadnunk, hogy a játék = szükséglet és létforma a gyermek számára a mesével együtt
- a játék örömszínezetű kell, hogy legyen
- egyéni sajátosságok figyelembevételével játéktervek készítése

Fő tevékenységek 3-4 éves korban

Gyakorlójáték:

- megfelelő mozgástér biztosítása
- megfelelő játékszer kiválasztása, beszerzése

Húzogató, rakosgató játékok

- anyagok be- és kipakolására alkalmas ládák, dobozok, kosarak
- pancsolás, töltögetés, sarazás, tépés, gyúrás

Szerepjáték:

- a szerepeknek megfelelő magatartás felvállalása megkívánja a társra figyelést, a kívánságok késleltetését, az elgondolások módosítását
- fontos az élménynyújtás, tapasztalatszerzés, vagy a meglévő élmények felelevenítése

Építő-konstruáló játékok:

- biztosítsunk sok-sok lehetőséget az építésre
- lehetőleg hagyjuk, a játék eredményét, az építményt sokáig lehessen nézegetni, javítani, tovább építeni
- biztosítsunk ehhez is élményeket, új anyagot, eszközöket
- az összerakós játékok nyugalmat és sok segítséget igényelnek

Dramatizálás:

- legyen a csoportszobában néhány báb, amit az óvodapedagógus használhat

- a meghitt mesélés szokásának kialakítása
Szabályjáték:

- fontos, hogy megszokják: szabályok vannak, és be kell őket tartani
- a magasabb fejlettségi szinten álló gyermek részére tovább fejlesztő játékok biztosítása

Fő tevékenységek 4-5 éves korban

Gyakorlójáték:

- általában a konstrukciós és szerepjáték elemeként jelenik meg: pl. szállítja a kockákat, vagy új játékszert próbál ki
- hagyjuk, hogy próbálkozzanak, amíg aktívan belefeledkeznek a játékba
a kiscsoportos játékszinten rekedő gyermekek játékának továbbfejlesztése

Szerepjáték:

- tartósan kialakul a kisebb-nagyobb csoportokban való együtt játszás igénye
- egyre jobban megértik környezetük jelenségeit, és ezeket újra alkotják játékukban
- fontos az élménynyújtás, tapasztalatszerzés: pl. tűzoltóautó bemutatása, sütés, nagytakarítás
- próbáljanak megosztozni a szerepeken, az óvodapedagógus csak szükség esetén avatkozzon be!
- hagyjuk, hogy ők kezdjék a játékot
- adhatunk eszközöket, de ők is választhassanak eszközt a játékhoz

Építő-konstruáló játék:

- képesek játékelemekből más játékot készíteni
- építenek, szerelnek, szerkesztenek
- gyakran a szerepjátékhoz kapcsolódva
- próbálják meg a sokféle eszközt kombinálva használni
- sokféle élmény nyújtása a változatos technikák felhasználásával

Dramatizálás:

- készítsünk a gyermekekkel együtt egyszerű, könnyen mozgatható bábokat
- a középsős mesék eljátszásának biztosítása

Szabályjátékok:

- kedveltek a szabályokon alapuló játékok
- világos, érthető szabályok megfogalmazása az óvodapedagógus részéről, ezek betartásának szándéka a gyermekek részéről
- kedveltek a társasjátékok, dominók, memóriajátékok, nyelvi játékok
- kedveltek a mozgásos játékok a szobában, és az udvaron

Fő tevékenységek 5-6-7 éves korban, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Gyakorlójáték:

- előfordul, egy-egy gyermek játékában, de nem ez a domináns, túlzott jelenléténél további teendők vannak

Szimbolikus szerepjáték

- megértik és elfogadják játszótársaik elgondolását, alkalmazkodnak a játékszabályokhoz
- le tudnak mondani a játékszerepről, egy-egy kedves szerepről
- hagyjuk, hogy ők maguk válasszanak szerepet
- tartós kapcsolat alakul ki az együtt játszók között
- túlnyomórészt önállók

Építő-konstruáló játék

- a finomabb mozgást igénylő építőjátékok ,Lego, csavarható, szögelhető játékok
- modellkészítés

- szerepjátékokhoz kapcsolódva épít (vár, kapu, torony stb.)
- a különböző anyagokat, eszközöket kombináltan alkalmazzák. pl. fakockák, kövek, dobozok, székek, padok stb.

Dramatizálás:

- a bábjáték mellett szerepet kap a dramatizálás, (tündér mesék)
- kellékek biztosítása

Szabályjáték:

- hagyjuk, hogy az egészséges versengés hangulata kialakuljon, s lehetőleg a negatív érzelmek kifejezésébe ne csapjon át
- meg kell tanulnia a gyermekeknek a kudarc elviselését is
- az értelmi képességet fejlesztő játékok mellett mozgásos játékokat is választhatunk, pl. testnevelési játékok- a szabadban
- dalos és mondókás népi játékok
– labdajátékok, versenyjátékok

7.2. A külső világ tevékeny megismerése

7.2.1. Matematikai tapasztalatok szerzése

A gyermek az óvodába kerülés előtt a családban már felfigyel a dolgok minőségi, mennyiségi összetevőire. Érdeklődéssel fordul a matematikai információk felé. Az óvodai nevelés építhet ezekre a korai tapasztalatokra. Azonban az óvodáskort jellemző fejlődésbeli egyenetlenség, a korai családi fejlesztés eltérései azt sugallják, hogy a matematikai nevelésben a gyermeknél két életkori szintet jelöljünk meg. Az első szint: bevezetés a matematikába, az 5. évig tart. Feladata a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatásának segítése, a matematikai beállítódás, szemlélet megalapozása. A második szint: az intenzív fejlesztés szakasza, az 5-6-7. évben. Feladata

az iskolai alkalmassághoz szükséges tapasztalatok megszerzése, részképességek, műveletek, szokások elsajátítása.

Feladataink:

- Az óvodapedagógus feladata olyan eszközök és tevékenységek biztosítása, ami felkelti a gyermekek érdeklődését, és természetes élethelyzetekben teszi lehetővé számukra matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését.
- A komplexitásra épülő matematikai foglalkozásoknak vagy spontán kezdeményezéseknek minden esetben támaszkodnia kell a gyermekek ötleteire, igényeire, aktuális élményeire. A matematikai képességek fejlesztését játékosan, játékba építetten szükséges megvalósítani.

Az ismeretszerzés formái:

A gyermeket körülvevő környező valóság mennyiségi és térbeli viszonyai, formái természetes napi szituációkban megfigyelhetők. Tevékenykedés közben a megismerő képességek fejlesztése szinte észrevétlenül megvalósítható. Játék- és szabadidőben létrejöhetnek olyan szituációk, melyek alkalmasak matematikai tartalmak közvetítésére akkor, ha az óvodapedagógus képes az adódó lehetőségek felismerésére és kihasználására. Az óvodapedagógus dönti el, hogy mely matematikai témát dolgozza fel foglalkozáson, vagy elegendőnek tartja a játékidőben szerzett benyomásokat. A foglalkozás felépítése előre átgondolt, de a gyermek érdeklődése, fejlettségi szintje befolyásolja azt. A játékokat és szabályait a fejlesztendő részképességnek megfelelően válogatjuk, módosítjuk.

A foglalkozások módszerei, eszközei:

Az óvodás korú gyermek egyéni feladatban jól motiválható. A frontális szemléltetés csak rövid ideig köti le figyelmét, a másik gyermek feladatmegoldásának megfigyeléséből keveset tanul. A frontális szemléltetést ezért az egyéni feladatmegoldással párhuzamosan végezzük. Kezdetben konkrét, térhatású tárgyakkal végezzenek matematikai műveleteket.

Mely matematikai képességek fejlesztésére törekedjünk?

- észlelés
- megkülönböztetés
- elvonatkoztatás
- általánosítás
- konkretizálás
- számlálás
- kiegészítés
- csoportosítás
- összefüggések felismerése
- minőségi eltérések megfigyeltetése
- mennyiségi eltérések megfigyeltetése
- tő- és sorszámnevek
- testek körberajzolása, színezése
- azonosság, egyenlőség megfigyelése
- becslések, mérések
- vonalak megfigyeltetése
- térbeli tájékozódás.

Fő tevékenységek 3-4 éves korban:

- ismerkedés a környezetükben található tárgyakkal, tulajdonságaikkal
- tárgyak nagyságának megkülönböztetése, összehasonlítása elemi szinten. (kicsi-nagy, magas –alacsony, azonos méretű)
- azonos tulajdonság alapján tárgyak halmazba sorolása, válogatása
- számlálgatás, ismerkedés a számosság fogalmával (sok, kevés, semmi, ugyanannyi) - ismerkedés a körülöttünk levő tárgyak formájával és azok tulajdonságaival
- összetartozás fogalmának elemi megismerése, személyek, tárgyak egymáshoz rendelése
- tárgyak sorba rendezése (első és utolsó elem felismerése)

Fő tevékenységek 4-5 éves korban:

- névutók fogalmának megismerése, használatuk. (erre-arra, alatt-fölött, előtt-mögött, mellett)
- számfogalom előkészítése
- érzékelhető tulajdonságok alapján tárgyak felismerése, megfigyelése
magasabb, alacsonyabb érzékeltetése, összehasonlítás, összemérés
- párok, ellentétpárok keresése, megnevezése
- sorba rendezés nagyság szerint, új elem elhelyezése a sorban
- sorba rendezés megadott tulajdonság szerint
- formák azonosítása, megkülönböztetése
- tárgyak elhelyezése a térben (elé, fölé, mellé, közé)
- gömb alakú tárgyak felismerése, gömb forma létrehozása
- hosszabb, azonos méretű, rövidebb érzékeltetése
- több, kevesebb érzékeltetése becsléssel, párosítással
- körforma, mint zárt alakzat érzékeltetése, vonal, hullámvonal
- síkmértani formák azonosítása, megkülönböztetése
- számolás gyakorlása

Fő tevékenységek 5-6-7- éves korban, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- tájékozódás a térben (előttem-mögöttem, jobbról-balról, közel-távol)
- számfogalom alapozása: halmazok összemérése, számosság alapján
- téglalap, háromszög, kör, négyzet tulajdonság szerinti összehasonlítása
- a szimmetria, mint játék
- több-kevesebb fogalmának mélyítése párosítás segítségével is
- statikai tapasztalatok, ok-okozati összefüggések keresése
- összemérés
- páros-páratlan fogalmának tudatosítása
- sík elemekből térformák kialakítása
- halmazok eleminek felsorolásával a gyűjtőfogalom megnevezése
- tárgyak, személyek, halmazok szétválogatása ismert vagy megnevezett tulajdonság szerint
- sorszámnevek
- sorozatok készítése

- mérések különböző egységekkel, hosszúság mérés
- számolás

7.2.2. A külső világ tevékeny megismerése- Természeti-társadalmi környezet

Döntően az emberek természetszemléletének, környezeti attitűdjének a megváltoztatására van szükség világszerte, és hazánkban is. Nemcsak a környezet megvédésére kívánunk nevelni, hanem a természettel való együttélésre is. A környezeti kultúra létrejöttét szeretnénk elérni óvodás gyermekeinknél.

A környezeti kultúra ugyanis:

- életmód
- gondolkodás
- viselkedésmód
- védelem
- fejlesztés
- mértéktartó felhasználás

Feladataink

Az óvoda segítse elő, hogy a gyermek rácsodálkozzon a természetben és az emberi környezetben a szépre és jóra, tisztelje és becsülje azt.

- Az óvoda a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, életkori sajátosságaira építve biztosítson a gyermekeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet a természeti és társadalmi környezetről.
- A feladatunk, hogy biztosítsunk alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán, és szervezett tapasztalat-, és ismeretszerzésre, a környezetkultúra, és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- A tevékenységeket állítva a nevelés középpontjába, fejleszteni kívánjuk a képességeket, készségeket, megpróbálva formálni a gyermek személyiségét.

- A személyiség fejlődésében hangsúlyos szerepet kapnak a spontán, és tervezett környezeti hatások, és az érzelmek.

Ebben a nevelési folyamatban az óvodapedagógus személyisége is kulcsfontosságú. Modell szerepe csak akkor érvényesül, ha maga is azonosulni tud a környezeti nevelés céljaival, követelményeivel.

A környezeti nevelés is tevékenységekben jelenik meg. A környezeti nevelés tartalma három témakörben valósul meg: a természeti fogalmak, jelenségek megismerése; jelenségek, kapcsolatok a természetben; a természet-és környezetvédelem alapjai. A feladatrendszer elemei: játék, ismeretszerzési, társas- közösségi, munka, és szabadidős tevékenységek átszövik egymást.

A környezeti nevelés módszerei, szervezeti keretei

A környezeti nevelés jellemzője a gyermeket körülvevő világ felfedezési, megismerési lehetőségeinek sokoldalú biztosítása. A mi dolgunk az, hogy megtaláljuk a szűkebb és tágabb környezetben a megismerési módok helyszíneit, időt, módot adjunk a rácsodálkozásra, teremtsünk alkalmat a gyermeki érdeklődés kielégítésére. Érzelemmel kísért tapasztalatszerzések juttatják élményekhez az óvodást, ezért a környezeti nevelésnek érzelem központúnak kell lennie. A természet szépségének hatását fokozhatja, elmélyítheti az óvodapedagógus, az ahhoz tartalmilag, hangulatilag kapcsolódó irodalmi alkotások: versek, mondókák elmondásával, az oda illő dalok éneklésével.

Módszereink között találhatók hagyományos módszerek (beszélgetés, szemléltetés, magyarázat) vagy mint a megfigyelés, vizsgálódás, kísérlet, mérés, összehasonlítás, stb. Tapasztalatszerzéseink legtöbbször a valódi természeti-, és társadalmi környezetben történnek. A bábszínházi látogatások a viselkedéskultúra elsajátítására adnak alkalmat. A helyi nevezetességek látogatása során helyszíni foglalkozásokat tarthatunk. Egy adott fa évszakonkénti változásának megfigyeltetése. Védett rovarok, virágok felfedezése. A víz élővilága…

A környezet megismeréséhez, vizsgálódáshoz rendelkezésünkre állnak gyermek távcsövek, nagyítók…

Ha az időjárás nem engedi a valódi környezetben történő tapasztalást, szívesen használjuk ki a modern technikai eszközök alkalmazásában rejlő lehetőségeket (laptopon, táblagépen nézegessenek együtt a témához illő képeket, hallgassák a környezet hangjait stb.)

A gyermek mindennapi élete során tapasztalatokat szerez szűkebb és tágabb természeti és társadalmi környezetéről, annak formai, mennyiségi, nagyságbeli, téri viszonyairól. Miközben felfedezi a környező világot, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő eligazodását segítik. Megismeri szülőföldjét, az ott élő embereket, a helyi hagyományokat és népszokásokat, a családi és tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét és védelmét.

Fontos, lényeges mozzanatok, az óvoda udvarán a fák, bokrok, virágok évszakonkénti megfigyelései. Termények, termések folyamatos gyűjtése. Az óvodapedagógus feladata, hogy csoportja ismeretében, adott témakörben és szituációban eldöntse, tervezett, vagy spontán tevékenységre épülő ismeretszerzést választja-e. Mindkét formát egyaránt hassa át a játékosság, és az élményt adó, oldott légkörben való tevékenykedés. A természeti-társadalmi környezet témához legjobban a spontán tevékenységből gyökerező ismeretátadás a legcélravezetőbb forma. Kötetlenség, melyben az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen, előre felkészülve biztosítja a gyermekek fejlődéséhez szükséges differenciált tevékenységi lehetőséget. Ha az óvodapedagógus a spontán, kötetlen foglalkozást választja, akkor a gyermeknek lehetősége van, hogy önként válassza meg mikor és milyen tevékenységben vesz részt.
Az óvodai nevelés színterei az ünnepek, és megemlékezések is. Ilyenkor nyílik alkalom a szülőkkel való szorosabb együttműködésre. Több tevékenységre ad módot, kiemelve az ünnep résztvevőit a hétköznapokból, aktivitásra, kreativitásra ösztönöznek. Az ünneplés lényege sokszor nem az ünnep, hanem a sok-sok előkészület, ami önálló ötletek kidolgozására, megvalósítására ad lehetőséget. Teret ad az együttműködésnek és a kommunikációnak, a viselkedés gyakorlásának. Év közben tájékoztatjuk a szülőket az éppen feldolgozásra szánt témakörökről, bevonjuk őket a gyűjtőmunkába, környezetünk szépítésébe, alakításába, ezáltal szeretnénk a családokban is kialakítani a környezetvédelem iránti szellemiséget. Ez az irány lehetőséget ad a csoport, az óvoda egyéni arculatának megteremtésére.

Feldolgozásra ajánlott témakörök 3-4 éves korban:

- óvoda épülete, udvara
- felnőttek neve (óvodapedagógusok, dajkák) család
- testrészek (fej, végtagok, stb.)

- orvos munkája
- évszakok jellemzői
- háziállatok
- növények (gyümölcsök, zöldségek, virágok)
- színek (fekete, fehér, piros, kék, sárga, zöld, barna)
- alapvető gyalogos közlekedési szabályok

Feldolgozásra ajánlott témakörök 4-5 éves korban:

- teljes név
- család
- orvos gyógyító szerepe
- az óvoda és közvetlen környéke
- növények (gyümölcsök, zöldségek, virágok)
- főbb légi, vízi, vasúti és közúti járművek
- erdei és vadállatok
- végezzenek egyre több munkát egymásért, segítsék egymást játékban, öltözködésben
- barátkozzanak egymással, legyenek képesek az együtt játszásra

Feldolgozásra ajánlott témakörök 5-6-7 éves korban, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- lakhely
- szüleik foglalkozása
- közlekedés (légi, vízi, vasúti, közúti, személy és teherszállítás)
- foglalkozások
- testrészek
- napszakok
- a hét napjai
- évszakok
- természet és környezetvédelem
- gyűjtőfogalmak (élőlény, növény, állat stb.)
- házi- erdei- vadállatok

- vállaljanak önként egyre több önálló feladatot
- lelkesen készüljenek az iskolára
- természet és környezetvédelem

A környezet- és természetvédelem feladatai:

Az óvodai nevelésünk során szűkebb-tágabb környezetünkben megtanítjuk gyermekeinknek a megfelelő viselkedési formákat, megalapozzuk a természet szeretetét, a természet tisztaságának, szépségének védelmét, segítségükkel alakítjuk környezettudatos magatartásukat. Ha a gyermek megismeri, mindennapjai során megbarátkozik vele, később természetes módon védi ezeket az értékeket. Arra törekszünk, hogy a gyermekeket olyan hatások érjék, amelyek erősítik szülőföldjükhöz, lakóhelyükhöz való kötődésüket. Nevelőmunkánk értelme a pozitív jövőkép kialakítása, mellyel megalapozzuk a környezetbarát viselkedést, (pl.: óvodánkban tervezzük a szelektív hulladékgyűjtést kialakítását, a komposztálót, a gyógynövényes kert ültetését). Takarékossági szokások kialakítására neveljük gyermekeinket. Felhívjuk figyelmüket a természet sokszínűségére és hasznosságára.

7.3. Verselés, mesélés

Az óvodában mindennap mesélünk ez a kisgyermek mentális higiénéjének elmaradhatatlan eleme, a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. Elsősorban a magyar népmese kincsünk alkotja a mesekezdeményezések gerincét. Helyet adunk a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra , verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonylatait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására,

feloldást és megoldást kínál a szorongás oldására. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú okokozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre. A mese és a vers emberi kapcsolatokra tanít, erkölcsi tartalmat hordoz, belső indulatú élményeket közvetít. Ha az élmény és gyakorlás hatására a gyermek „befogadóból" maga is előadóvá válik, akkor éri el az irodalmi nevelés a fejlesztő hatását. Lehetőségekhez mérten biztosítunk alkalmat színvonalas bábelőadások látogatására (Petőfi Színház vagy a pápai Pegazus Bábszínház). Tervezzük, hogy látogatjuk a helyi gyermekkönyvtárat, ahol a kölcsönzés technikájának elsajátítását ismerik meg.

Feladataink:

Csak nyelvileg tiszta és értékes meséket, verseket választunk. A mindennapi mesélés, verselés, mondókázás biztosításakor fokozottan figyelünk a gyermekekkel való szoros érzelmi kapcsolat, gyermeki bevonódást biztosító légkör, nyugodt és hatékony kommunikációs tér, meghitt légkör megteremtésére.

Lehetőségek 3-4 éves korban:

Az altató, hintáztató, járni tanító, ujj kiszámoló, állathívogató népi mondókák megismertetik a gyermeket testrészeivel, segítik a közvetlen, majd a tágabb környezet megismerését. Ezek ismételgetése megnyugtató, örömet adó. Az egyszerű, ritmizált formulamesék, melyeket érdemes dallammal is kísérni – többszöri ismétléssel. Legyen a meséhez kapcsolva valamilyen szokás. A mindennapos mesélés magában rejti:

- az egymásra figyelést
- kapcsolatteremtést
- kifejezés és megértés gyakorlását.

A gyerekek nézegethessék bármikor a mesekönyveket, beszélgessenek a képekről.

Az év folyamán 8 - 10 mondóka, vers ismételgetése, körülbelül ugyanannyi csak meghallgatásra. 10 -12 új mese.

Lehetőségek 4-5 éves korban:

Mondókák a környezetről, időjárásról, évszakok megfigyeléséből, természeti jelenségekről, tárgyakról, állatokról, növényekről. Hangutánzó mesék, párbeszédes játékok, vidám, groteszk, humoros versek, szólás-mondás, találós kérdések, nyelvtörők. Az év folyamán 2 – 3 kiolvasó, 6 –7 vers mondogatása, 12 –14 új mese hallgatása. A gyermekek kívánsága szerint „ölbe ülős" meséket is olvasunk, folytatásos történeteket elsősorban altatás előtti időszakban választunk

Lehetőségek 5-6-7- éves korban, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

15 - 20 vers meghallgatása a gyermekkor élményvilágára építve, 6 -8 vers megjegyzése. Állatmesék, tréfásmesék, tündérmesék, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág egyszerűbb változatai. Várják, kérik a mesemondást, segítenek az ahhoz kapcsolódó feltételek kialakításában – megszilárdulnak a mesehallgatáshoz kapcsolódó szokások. A mesedramatizálás leginkább ennek a kornak a jellemzője. Bátorítjuk a gyermekeket a saját vers-és mesealkotásra, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálására, mivel ez az önkifejezés egy lehetséges módja.

7.4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zene hatása olyan emberformáló erő, mely kihat az egész személyiségre. Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával. Az értékes zene fogékonnyá teszi az embert a szép befogadására, formálja az ízlését, magatartását. Minden zenei nevelésnek a saját néphagyományából kell kiindulnia. Magyar népdalok, mondókák, gyermekdalok alkotják az óvodai zenei nevelés fő részét.

Feladataink:

- Szívesen, tisztán énekeljünk. Fontos a módszertani ismeret, napra készség, a dalanyag igényes válogatása.
- Juttassuk a gyermekeket az éneklés és zenehallgatással élményekhez.

- Keltsük fel zenei érdeklődésüket, a gyermekdalokkal formáljuk zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Folyamatossággal, a gyermekek életkori sajátosságait figyelembe véve bátorító neveléssel megszerettetjük a gyermekekkel az éneklést, tiszta éneklésre szoktatjuk őket.
- Fejlesztjük a gyermekek zenei hallását, ritmusérzékét, harmonikus, szép mozgását.
- Játékhelyzeteket teremtünk, melyekben a mozgás és éneklés egységben történik. A szerep átélése, az érzelmek és gondolatok egész testmozgással való kifejezése fokozza a gyermek örömét.
- Dalainkat, mozgás anyagainkat kapcsoljuk a környezeti témákhoz, meséhez, vershez, matematikai játékhoz, ábrázoláshoz, testmozgáshoz. Szorosan kapcsolódik az évszakokhoz, népszokásokhoz, hagyományokhoz.

A zenei nevelés több formában valósul meg:
- spontán foglalkozások
- tudatosan szervezett foglalkozás
- napi alkalomszerű ismétlés (az óvodapedagógus csak közvetve járul hozzá, pl: eszközkészítés)
- spontán énekelgetés

A zenei nevelés tartalma

- Népi mondókák: ölbe vevős, cirógató, csiklandozó, tapsoltató, ujj- és tenyérjátékok, lovagoltatók, csúfolkodók, kiszámolók, páros fordulók
- Dalos játékok: állathívogatók, naphívogatók, esőváró, játékra hívogatók, kifordulós ludas-kapus-, küzdő-, sorjátékok, stb.
- Énekes népszokások: melyek megfelelnek a gyermek életkori sajátosságainak, kapcsolódnak az évszakokhoz, ünnepekhez
- Zenehallgatás: évszakokhoz, állatokhoz, érzelmekhez, hangulatokhoz kapcsolódó népdalok, kortárs műdalok, néha IKT , hangszerjáték.

Készségfejlesztés:

Tiszta, csengő hangképzés, egyenletes lüktetés, dallam- és ritmusmotívum visszaadása, tempó (gyors-lassú) a dinamika (halk-hangos), a hangmagasság (magas-mély), érzékeltetése, éneklése, és a zenei hangsúlyok kiemelése. A zörejek közül megfigyelhetők a természet hangjai, az emberi, állati hangok, hangszerek hangjai és a környezet zörejei. A hangszerekkel való ismerkedés különös izgalmat és élményt jelent.

A tevékenység tartalma 3-4 éves korban:

Dalanyag

- 5-7 mondóka
- 10-14 játékdal
- 2-3 műdal

Hangkészlet szerinti megoszlás

- sz – m
- l - sz m
- m – r –d
- sz – m – r – d
- d – l – sz

Eleinte az óvodapedagógus játszik, énekel, a gyerekek mozdulatokkal kísérik az éneket. Kisebb, nagyobb csoportban énekelgessenek, törekedjenek megközelítőleg a tiszta éneklésre. A játékok egyszerűek legyenek. Sokszori ismétlésre, gyakorlásra van szükség. Játékos, utánzó mozgás, egyszerű körséta, guggolás vagy sima szerepcsere felel meg a 3-4 éves gyermek mozgásának.

Készségfejlesztés:

- egyenletes lüktetés érzékeltetése, különböző játékos testmozdulatokkal

- egyszerű ritmusjátszó hangszerek használata - magas és mélyebb hangok felismerése, térbeni érzékeltetés megpróbálása
- halk, hangos közötti különbség megfigyelése, felismerése, alkalmazása, beszédben, zörejeken
- különböző zörejek (2-3), dallamjátszó hangszer és ritmushangszer hangszínének felismerése
- ismert dal (dúdolás, hangszerről) felismerése

Zenehallgatás:

A zenehallgatás anyaga hangterjedelmi korlátozás nélkül különböző, egyszerű népdalok, műdalok hangszeres vagy énekes előadása.

A tevékenység tartalma 4-5- éves korban:

Dalanyag
- 4-6 mondóka
- 10-14 játékdal
- 3-4 műdal

Hangkészlet szerinti megoszlás
- sz – m
- l – sz – m
- sz – m – d
- m – r – d
- sz – m – r – d
- m - r - d – l
- d – l – sz

A dalok hangterjedelme ne lépje túl a hatod távolságot. Hangkészlete félhang nélküli lefutó motívumokból álljon. A dalokhoz kapcsolódó változatos játékformák főként csoportosak legyenek, körjáték, szerepcserélő, sorgyarapodó, párválasztó játékok.

Készségfejlesztés:

- egyenletes lüktetés kifejezése játékos mozgással, tapssal, körbejárással
- a dalok és mondókák ritmusának kiemelése
- szöveges ritmusmotívumok visszhangszerű ismétlése csoportosan és egyénileg
- éneklésnél a változó hangmagasság átvétele
- szöveges motívumok visszaéneklése 6 hangterjedelemben, változatos dallam- és ritmusfordulatokkal
- halk és hangos fogalompár megérzése, zenei tevékenységeken való alkalmazása egyénileg is
- finomabb hangszínek különbségének meghallása: különböző zörejeknél, beszédben, zenei hangoknál
- dalok felismerése dúdolásról vagy hangszer játékból
- dallambújtatás

Zenehallgatás Magyar és más népek dalai énekelve, illetve hangszerrel. Több szakaszos, hosszabb dalok, műzenei szemelvények és népdalok.

A tevékenység tartalma 5-6-7 éves korban, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Dalanyag

- 4-6 mondóka
- 16-20 népi gyermekjáték dal
- 5-6 műdal
- A mondókák hossza 6-12 motívum. A daloké 12-18 ütem is lehet. A 2/4-es dalokban a negyed, páros nyolcad, negyed szünet és szinkópa is szerepelhet.

Hangkészlet szerinti megoszlás

- sz – m,
- l – sz – m
- sz - m – d
- m – r – d

- sz – m – r – d
- l – sz – f – m – r – d
- m - r - d – l,
- m – r – d – l – sz
-r - d - l – sz

Készségfejlesztés

- a csoport önálló, tiszta éneklése a megszokott hangmagasságon és tempóban
- egyéni tiszta éneklés választott dallal
- motívumok pontos visszaéneklése
- éneklés közben ismert dalok, vagy újszerű dallammotívumok dallamvonalának térbeli rajzolása - felelgetős játékok éneklése két csoportban folyamatosan
- az egyenletes lüktetés és dalritmus megkülönböztetése és összekapcsolása
- a zenei formaérzék fejlesztése a motívumok hosszának megéreztetésével a hangsúlyok kiemelése nélkül is (ritmus visszhang, ismétlődő motívumnyi mozgásformák)
- a különböző tempók felismerése, kifejezése énekkel, mozgással (normális, annál gyorsabb és lassúbb tempó)
- ütőhangszerek használata önállóan, változatosan az éneklés kísérésével is
- a halk-hangos különbsége, más fogalompárokkal összekötve az énekes gyakorlatban (gyors-lassú, magas-mély)
- dallamfelismerés jellegzetes kezdő, vagy sajátos belső, illetve záró motívumról is
- finomabb hangszínek megfigyelése, megkülönböztetése a természetben, a környezetben hallható zörejekben, beszédben, énekhangokban, valamint hangszeren játszott zenében
- beszédhangszín és hangsúly megváltoztatásával a mondat értelmének megváltoztatása
- néhány hangszer hangjának és játékmódjának megismerése - dallambújtatás előbb rövid, majd hosszabb motívumszakaszokkal
- dallam visszhangjáték, énekes beszélgetés, kérdés –felelet játék egyenként is

Zenehallgatás:

Magyar és idegen népdalok, énekes játékok és hangszeres műzenei darabok, a régi és a mai zene szemelvényeinek további bővítése. Hangszeres és élőzene bemutatása . Alkalmanként egyszerű, művészi értékű darabok IKT eszközön is bemutathatók.

7.5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Az ember ismeretei döntő részét vizualitása által nyeri, így a vizualitás a társadalmi érintkezésben a kommunikációval egyenrangú szerepet tölt be. A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszköze a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Ismereteink, gondolataink lejegyzésének lehetősége az ábrázolás, a vizuális nyelv egyik formája, melyet a nap folyamán bármikor, kötetlen formában végzünk.

A vizuális nevelés területeinek csoportosítása

- firkálás
- rajzolás
- festés
- mintázás
- ábrázolás
- kézművesség
- díszítés
– építés

Az ábrázolás a gyermek első alkotótevékenysége. A gyermek képi szimbólumai alapformák, melyek folytonosan gazdagodnak. Ábrái a valóságból annyit jelölnek, amennyire szüksége van a „kis alkotónak”. A gyermek ábrázolásai mindig reálisak, de ez nem fényképszerű hűséget jelent, hanem az ábra hatásossága az ábrázoló céljainak való megfelelést jelent.

A vizuális nevelés

- játék és tanulási tevékenység
- társas és közösségi tevékenység
- munkatevékenység
- szabadidő tevékenység

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka jellemzői, feladatai:

- Zavartalan, sokrétű tevékenykedtetést nyújtunk.
- A gyermeket egyéni fejlettségi szintjüknek megfelelően képi plasztikai kifejezőképesség birtokába juttatjuk, kialakítva a gyermekben az elemi képolvasási, komponáló, téri tájékozódó és rendezőképességet. A megfigyelés és ábrázolás által formálódnak a gyermek képzetei, gazdagodik élmény- és fantázia világa, nő az önbizalma, fejlődik alkotóképessége.
- A vizuális tevékenységek segítik a gyerekek téri, formai és színképzetének kialakulását, gazdagodását; a természet színeire, formáira való rácsodálkozással, a művészi rajzok, festmények, szobrok, népi alkotások nézegetésével, a szépség iránti vonzódást és esztétikai érzék fejlődését.
- Megismertetjük a gyermeket a különböző technikai fogásokkal, anyagokkal.
- A tevékenységek inspirálásához a helyi lehetőségeinket maximálisan kihasználjuk.

Ajánlott technikák 3-4 éves korban:

- firkálás, rajzolás, zsírkréta, vastag ceruza, pálcák…)
- építgetés - gyurmázás (agyag, gyurma, homok…)
- festés (ujj, szivacs, kefe, ecset…)
- nyomtatás (zöldség-, gyümölcsdúccal, levél…)
- fűzés

Ajánlott technikák 4-5 éves korban:

- rajzolás (emberábrázolás…)
- festés, (csurgatott, fröcskölt, fújt technikák)
- mintázás (gyúrás, sodrás, lapítás, nyújtás, gömbölyítés, szaggatás…)
- vágás, tépés – hajtogatás
- ragasztás (papír, montázs)
- fűzés, kötözés - díszítés (nyomattal, terméssel, motívumokkal)
- nyomdázás
- kavicsfestés, ragasztás
- varrás, öltögetés (papíron)

- tojásfestés, díszítés

Ajánlott technikák 5-6-7 éves korban, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- képi ábrázolás (mozgás, téri kifejezés, emberek, állatok, helyszínek megjelenítése)
- festés (szivaccsal, ecsettel, sablonnal, fújással…)
- mintázás (tömbből való alakítás)
- díszítés (terítő, szalvéta…)
- hajtogatás
- vágás, ragasztás, (papír, montázs, kollázs)
- varrás (textil)
- fonás, szövés, fűzés, sodrás
- kiegészítő játékok készítése (báb, álarc, szemüveg, kalap, puzzle, stb
- gipszöntés, festés, découpage

- Képalkotásban egyéni módon biztonsággal jelenítik meg ismereteiket, gondolataikat, szűkebb és tágabb környezetükből származó élményeiket, elképzeléseiket.
- Megfogalmazzák értékítéleteiket, beszélgetni tudnak az alkotásukról és elfogadják mások véleményét.
- Felismerik környezetükben az esztétikai értékeket.
- Finommozgásuk alakul, képesek lesznek az iskolai helyes ceruzafogásra.

7.6. Mozgás

Az óvodás gyermek egészséges fejlődésének biztosításához nélkülözhetetlen a rendszeres, játékban gazdag, az egyéni képességeket figyelembevevő, kellő aktivitást és terhelést biztosító mindennapi mozgás.

Elsősorban játékos tevékenység keretében, játékos foglalkozásokban fejlődnek, csiszolódnak, rendeződnek és koordinálódnak a motoros funkciók. A játék, a játékosság az óvodai élet minden területén az elsődleges szempont, így a mozgás tervezésekor is. Az óvodáskorú gyermeknek hatalmas a „mozgás éhsége”. Játékukban fáradhatatlanok, játékuk sokoldalú és utánozhatatlan. A gyermek motorikus tevékenységei során sokat

izeg-mozog, játszik, jár, fut, mászik, s ezek fejlesztik a csont-és izomrendszer működésének összerendezettségét. A mozgásos játékok jelentősége igen nagy. Egyszerűek, természetesek, s minden gyermek számára alkalmasak képességeik fejlesztésére. Lehetővé teszik az alkotó fantázia, ügyesség, erő kibontakozását. Sokoldalúságuknál fogva hozzájárulnak a mozgáskészség, a ritmikus érzés kialakításához.

Mind ezekből következik, hogy a tornának, a játékos mozgásnak teremben és szabad levegőn, eszközökkel vagy eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelésben minden lehetőséget meg kell adni. Nemcsak testi képességeik gyarapodnak, az egész személyiségre pozitívan hatnak a mozgásos játékok.

Megtanulják mérlegelni akaratukat, megtanulnak szabályokhoz alkalmazkodni, fegyelmezi gondolkodásukat. Ítéletalkotáshoz szoktat. Az együtt mozgás alkalmával erősödik bennük egymás kölcsönös megbecsülése s a közösségi érzés.

Feladataink a mindennapos mozgás megszervezésében:

- Elősegítjük a gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulását.
- Biztosítjuk számukra a minél hosszabb szabadlevegőn való tartózkodást, változatos mozgást.
- Lehetővé tesszük, hogy változatos eszközök és a gyermekek önálló, szabad mozgásának biztosításával a mindennapos mozgás örömet jelentsen számukra. Biztosítjuk ehhez a megfelelő helyet, időt és eszközöket.
- Változatos módon gyakoroltatjuk az alapvető mozgásformákat (futás, ugrás, dobás, mászás) a teremben és a szabadban egyaránt, szerezzenek ezáltal, sokoldalú mozgástapasztalatokat.
- Figyelembe vesszük a mozgásfejlesztés során az egyéni képességeket.
- A nagymozgásokon túl a finommozgás fejlesztésére is nyújtunk változatos lehetőségeket.
- A gyermekek harmonikus, összerendezett mozgásának kialakulása az egész személyiségre előnyösen hat. Így e harmónia elérése fontos feladataink közé tartozik. A jól mozgó gyermeknek nagyobb az önbizalma, társai is előbb elfogadják.
- Tapintatosan adunk szóbeli és tevőleges segítséget.

- A hibajavításban a bemutatás és bemutattatás módszerét körültekintően, s ha kell, többször alkalmazzuk.
- Dicsérettel, buzdítással ösztönözzük a gyerekeket a jobb feladat végzésre, ez viszi őket előrébb a fejlődésben és erősödik önbizalmuk.
- Egy-egy gyermek fáradékonyságát, teljesítőképességét figyelembe vesszük, fokozatosan igyekszünk a megfelelő szintre hozni.
- A tehetséges gyermeket az általa elérhető legmagasabb szintig igyekszünk eljuttatni.
- A feladatok adását, megnevezését is játékosság hatja át. Főleg a kicsiknél még utánzó kedvükre hatva igen játékos a feladat adás.
- A játékosság mellett beszélnünk kell arról is, hogy a testnevelés foglalkozásokon elengedhetetlen a fegyelem a balesetek elkerülése érdekében!

A mindennapos mozgás keretei

- A szervezett testnevelés heti egy alkalommal van. Ez jó alkalom a gyermekek alapos átmozgatására, bemelegítésére, majd a főgyakorlatban valamely mozgásforma alapos begyakorlására. A végén mindig szerepel valamilyen testnevelési, mozgásos játék, ami nemcsak a mozgások kombinációira, hanem új tapasztalatok szerzésére is lehetőséget ad.
- Mindennapos mozgás: lakóhelyünk adta lehetőségeinket kihasználva sokat sétálunk. A nagyobb túrákba bevonjuk a szülőket is.
- A gyermekek aktív résztvevői a Sport-napi eseményeknek.

Feldolgozásra ajánlott mozgásgyakorlatok 3-7 éves korig, a fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

1. Járások: természetes és speciális járások, irányváltoztatással, csukott szemmel
2. Futások: lassú-, közepes-, gyors-, belegyorsuló iramú futás tempó- és irányváltoztatással magas térd-, és sarokemeléssel versenyszerűen, futás hátrafelé
3. Ugrások: helyből távol-, magasugrás nekifutásból távol-, magasugrás
4. Dobások: hajítás távolba eszközzel vízszintes és függőleges célba
5. Kúszások: talajon tárgy alatt padon rézsútos padon fel, le hátra talajon és padon eszközökön át eszközhordással

6. .Csúszások: ülésben talajon, vonalak között, könnyű eszközzel, hátrafelé ülésben padon, rézsútos padon, eszközhordással, le, fel hason-, és hanyatt fekvésben padon, rézsútos padon fel

7. Mászások: talajon, két vonal között, hátrafelé és oldal irányban padon, rézsútos padon, fel, le eszközök fölött pók- és rákjárás talajon, két vonal között, eszközhordással

8. Függések: érintő magas szeren, függésben lábmozgások mászás fel, le, oldal irányba

9. Egyensúly gyakorlatok: járás padon, rézsútos padon, felfordított padon, fel, le, eszközzel kézben, fejtetőn babzsákkal lépegetés különböző magasságú farönkökön fellépés, lelépés szereken

10. Hossztengelykörüli gurulás: talajon magastartásban, eszközzel a kézben, boka között eszközzel

11. Gurulóátfordulás előre, hátra

12. Zsugorkanyarulati átugrás padon

13. Szabadgyakorlatok eszközökkel: labda, bot, szalag, karika, kendő, babzsák, kötél, kocka, kislabda

14. Játékok: futó, fogó, versenyjátékok. Szeretik és bizonyos fokig igényükké, válik a mozgás.

Testsémájuk kialakul. Téri helyzetekben tájékozódni tudnak. Finommotorikájuk fejlettsége alkalmassá teszi őket az írástanulás megkezdésére. Önfegyelmük, fegyelmük megerősödik. Ügyességi játékok, egyéni és csapatjátékok szabályait betartják.

7.7. Munka jellegű tevékenységek

A munka személyiség fejlesztő hatása elengedhetetlen. A gyermekek elsajátítják azokat a jártasságokat, készségeket, melyek az óvodai élet rendjét szolgálják. A munkavégzés során fejlődik figyelmük, fegyelmük, kitartásuk. Alakul felelősségérzetük. Célunk a munka jellegű tevékenységek megszerettetésére, az elvégzett munka megbecsülésére nevelés. A tevékenységek során a gyermekek felelősségérzetének alakítása, a gyermekek önállóságának erősítése.

Fontos

- a felnőttek példamutatása

- az igényesség
- önkéntesség
- jó kedvvel végezzük munkánkat
- a munka elismerése

Minden korcsoportban lehetőséget adunk arra, hogy minden olyan tevékenységet maguk végezzenek, amire fejlettségi szintjüknél fogva képesek. Biztosítunk számukra gyermek méretű eszközöket.

A munkák fajtái
- rendszeres,
- alkalomszerű.

Feladataink a munkával kapcsolatban

- balesetmentes, gyermekméretű eszközök biztosítása, megfelelő hely biztosítása
- elegendő idő biztosítása - állandó odafigyelés, dicséret, ösztönzés, segítés.

A saját személyükkel kapcsolatos tevékenységek
- öltözködés
- tisztálkodás
- terítés
- játék elrakása

A csoportért végzett tevékenységek
- naposság
– az önálló munkavégzésre nevelés érdekében a gyerekek életkorának megfelelő szinten, ha az óvodapedagógus úgy ítéli meg
- teremrendezés
- a csoport rendben tartása, dekorálása
- növényápolás, természetsarok rendezése

- segítség a felnőtteknek és egymásnak

. Az óvodáért, egymásért végzett tevékenységek
- udvari játékok, udvar rendben tartása
- segítés a kisebbeknek, az óvoda dolgozóinak
- apróbb megbízatások teljesítése

7.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Óvodánkban a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész nap folyamán adódó helyzetekben, időkeretekben valósul meg.

A tanulás feltétele

- a gyermek cselekvő aktivitása
- a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás
- a felfedezés lehetőségét biztosítása
- kreativitásának erősítése.

A tanulás formái az óvodában

- utánzásos minta és modellkövetés
- a spontán, játékos tapasztalatszerzés
- a játékos, cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés
- a gyakorlati problémamegoldás

Cél: Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, kompetenciák fejlesztése, építve a gyermekek

előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire az egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Az óvodapedagógus feladatai

- közvetlen tapasztalatra, mozgásra, élményre épülő képességek, részképességek fejlesztése, problémamegoldó gondolkodás kialakítása
- személyre szabott pozitív értékelés, bíztató nevelés
- a gyermeki kíváncsiságra építünk a tanulás során, célunk a kíváncsiság felkeltése, kielégítése
- a tanulás megfelelő feltételeinek megteremtése, sokoldalú cselekedtetés, tevékenykedtetés,
- differenciálunk a tevékenységek során az életkor, fejlettségi szint, tevékenység tartalmától függően

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Az egyszerű feladatokat megérti.
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt.
- Önálló megfigyeléseket végez.
- Feladatai végrehajtásában kitartó.
- Szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő.
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére.
- Törekedjen többféle megoldás keresésére.
- Legyen képes gondolatait érthetően szavakba, mondatokba foglalni.
- Különítse el a mese és a valóság elemeit

Irodalom

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet
- 2011. évi CXC. Törvény a köznevelésről (2011. dec. 19.)
- Óvoda Vezetési Ismeretek – Raabe Kiadó 2013. február (B 2. 11)
- A Kormány 137/1996. (VIII. 28.) rendelete az Óvodai nevelés országos Alapprogramjának kiadásáról.
- A Kormány 51/2004. (III. 23.) rendelete a 137/1996. (VIII. 28.) Kormányrendelet módosításáról
- Az Alapprogramot módosító Kormányrendelet 255/2009. (XI. 20)
- Az óvodai nevelés programja - Országos Pedagógiai Intézet 1989.
- Dr. Nadrainé Szent-Gály Viola: Az óvodák nevelési programjának módosítása az Alapprogram tükrében – Óvodavezetési Ismeretek 2010 április
- Dr. Németh Lászlóné: Együtt, egymásért - Óvodai Nevelés 1997. április
- Pereszlényi Éva - Porkolábné Balogh Katalin: Játék - mozgás - kommunikáció; Óvodai program Alcius Bt. Budapest 1996.
- Pethő Ágnes: Változások az Óvodai nevelés országos alapprogramjában – Óvodavezetési Ismeretek 2010. február
- Thomas Gordon: P. E. T
- Pivók Lászlóné Gajdár Klára – Az Óvodai nevelés országos alapprogramjában megjelent változásokról és az ebből következő intézményi feladatokról (www.pedagogia.hupont.hu)
- Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde Pedagógiai Program www.zirciovoda.hu

Érvényességi rendelkezések

A Bándi óvodai pedagógiai program érvényességi ideje: 6 év
A módosítás módja: A nevelőtestület bármely tagjának indítványára a felülvizsgálat során felmerült indokok alapján.

Elfogadta a nevelőtestület nevében:

…….

Gombás Alexandra

Egyetértését nyilvánította a Fenntartó:

…….
Steigervald Zsolt

Véleményezte SZMK szülő:

…….
Szülői Munkaközösség nevében

Másolatot kapott:
1. Óvoda
2. Fenntartó